

Suvestinė redakcija nuo 2013-11-30 iki 2014-09-16

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2001, Nr. [88-3100](#), i. k. 101301MISAK00000486

Nauja redakcija nuo 2013-04-15:

Nr. [D1-240](#), 2013-04-10, Žin. 2013, Nr. 38-1871 (2013-04-13), i. k. 113301MISAK00D1-240

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL IŠMETAMŲ TERŠALŲ IŠ DIDELIŲ KURĄ DEGINANČIŲ ĮRENGINIŲ NORMŲ IR SPECIALIŲJŲ REIKALAVIMŲ DIDELIEMS KURĄ DEGINANTIEMS ĮRENGINIAMS PATVIRTINIMO

2001 m. rugsėjo 28 d. Nr. 486
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymo (Žin., 1999, Nr. [98-2813](#)) 14 ir 15 straipsniais ir įgyvendindamas 2001 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/80/EB dėl tam tikrų teršalų, išmetamų į orą iš didelių kurą deginančių įrenginių, kiekio apribojimo (OL 2001 L 309, p. 1), 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL 2010 L 334, p. 17):

1. T v i r t i n u:

- 1.1. Išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normas (pridedama);
- 1.2. Specialiuosius reikalavimus dideliems kurą deginantiems įrenginiams (pridedama).

2. N u s t a t a u, k a d:

2.1. Kurą deginantiems įrenginiams, kurių bendra nominali (vardinė) šiluminė galia yra lygi arba didesnė kaip 50 MW:

2.1.1. kuriems Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas išduotas arba kuriuos eksploatuojantys (ar planuojantys eksploatuoti) veiklos vykdytojai pateikė paraišką šiam leidimui gauti iki 2013 m. balandžio 15 d., jei tokie kurą deginantys įrenginiai pradėti eksploatuoti ne vėliau kaip 2014 m. sausio 7 d., taip pat šį leidimą pakeičiant, taikoma:

2.1.1.1. Išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normos iki 2015 m. gruodžio 31 d.;

2.1.1.2. Specialieji reikalavimai dideliems kurą deginantiems įrenginiams nuo 2016 m. sausio 1 d.;

2.1.2. kuriems netaikomas 2.1.1 punktas, taikomi Specialieji reikalavimai dideliems kurą deginantiems įrenginiams.

3. P a v e d u:

3.1. Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentams (toliau – RAAD):

3.1.1. teisės aktų nustatyta tvarka atnaujinant / koreguojant veiklos vykdytojams Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus, vadovautis Išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normomis, Specialiaisiais reikalavimais dideliems kurą deginantiems įrenginiams ir kontroliuoti jų laikymąsi;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

3.1.2. iki 2016 m. kiekvienų metų kovo 1 dienos pateikti Aplinkos apsaugos agentūrai Išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normų 24, 25 ir 35.1 punktuose nurodytą informaciją;

3.1.3. nuo 2016 m. kasmet iki kiekvienų metų kovo 1 dienos pateikti Aplinkos apsaugos agentūrai Specialiųjų reikalavimų dideliems kurą deginantiems įrenginiams 48.2, 49.2, 44, 46 ir

47 punktuose nurodytą informaciją;

3.1.4. Vilniaus RAAD, Kauno RAAD ir Šiaulių RAAD nuo 2013 m. iki 2016 m. kasmet iki einamųjų metų gruodžio 1 d. pateikti Aplinkos ministerijai Išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normų 35.3 punkte nurodytą informaciją;

3.2. Veiklos vykdytojams:

3.2.1. eksploatuojantiems Vilniaus termofikacinę elektrinę (VE-3), Kauno termofikacinę elektrinę ir AB „ORLEN Lietuva“ šiluminę elektrinę (buvusią Mažeikių termofikacinę elektrinę), laikotarpiu nuo 2013 m. iki 2016 m., kasmet iki einamųjų metų lapkričio 1 d., pateikti atitinkamam RAAD Išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normų 35.3 punkte nurodytą informaciją;

3.2.2. pageidaujantiems pasinaudoti Specialiųjų reikalavimų dideliems kurą deginantiems įrenginiams 29 punkto Ribotos eksploatavimo trukmės taikymo išimtimi iki 2014 m. sausio 1 d. pateikti atitinkamam RAAD ir Aplinkos apsaugos agentūrai Specialiųjų reikalavimų dideliems kurą deginantiems įrenginiams 29 ir 48.1 punktuose nurodytą informaciją;

3.2.3. pageidaujantiems pasinaudoti Specialiųjų reikalavimų dideliems kurą deginantiems įrenginiams 31 punkto Centralizuoto šilumos tiekimo įrenginiams taikymo išimtimi iki 2015 m. rugsėjo 1 d. pateikti atitinkamam RAAD ir Aplinkos apsaugos agentūrai Specialiųjų reikalavimų dideliems kurą deginantiems įrenginiams 31 ir 49.1 punktuose nurodytą informaciją;

3.3. Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos departamentui rengti ir teikti Europos Komisijai Išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normų 35.3 punkte nurodytą informaciją iki 2016 m. kasmet iki sausio 1 d.;

3.4. Aplinkos apsaugos agentūrai teisės aktų nustatyta tvarka išduodant / pakeičiant veiklos vykdytojams Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus, vadovautis Išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normomis, Specialiaisiais reikalavimais dideliems kurą deginantiems įrenginiams. Rengti ir teikti Europos Komisijai:

3.4.1. Išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normų:

3.4.1.1. 35.1 punkte nurodytą ataskaitą 36 punkte nurodytais terminais;

3.4.1.2. 24 ir 25 punktuose nurodytą informaciją iki 2016 m. kasmet iki balandžio 1 d.;

3.4.2. Specialiųjų reikalavimų dideliems kurą deginantiems įrenginiams:

3.4.2.1. 44 punkte nurodytą informaciją, Europos Komisijai paprašius;

3.4.2.2. 46 punkte nurodytą informaciją nuo 2016 m. kas trejus metus iki balandžio 1 d.;

3.4.2.3. 47 punkte nurodytą informaciją nuo 2016 m. kasmet iki balandžio 1 d.;

3.4.2.4. 48.1 ir 49.1 punkte nurodytą informaciją iki 2015 m. gruodžio 31 d.;

3.4.2.5. 48.2 punkte nurodytą informaciją nuo 2017 m. iki 2024 m. kasmet iki balandžio 1 d.;

3.4.2.6. 49.2 punkte nurodytą informaciją nuo 2017 m. iki 2023 m. kasmet iki balandžio 1 d.;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, *Žin.*, 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

3.5. Aplinkos apsaugos agentūrai informuoti Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos departamentą apie Europos Komisijai pateiktą informaciją, nurodytą 3.4.1–3.4.2 punktuose, ir pateikti jos kopiją.

4. Nu s t a t a u, kad:

4.1. Specialiųjų reikalavimų dideliems kurą deginantiems įrenginiams 18 punkte nurodytas Pereinamojo laikotarpio nacionalinis planas rengiamas tik Lietuvos Respublikos Vyriausybei priėmus sprendimą dėl jo rengimo tikslingumo;

4.2. Europos Komisijai pritarus parengtam Pereinamojo laikotarpio nacionaliniam planui:

4.2.1. Aplinkos ministerija, gavusi informaciją apie šį Europos Komisijos pritarimą, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas informuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybę, Energetikos ministeriją, į Pereinamojo laikotarpio nacionalinį planą įrašytus įrenginius kontroliuojančius RAAD ir šiuos įrenginius eksploatuojančius veiklos vykdytojus;

4.2.2. RAAD, kontroliuojantys įrenginius, įrašytus į Pereinamojo laikotarpio nacionalinį planą:

4.2.2.1. ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo informacijos iš Aplinkos ministerijos pagal šio

įsakymo 4.2.1 punktą gavimo, praneša į Pereinamojo laikotarpio nacionalinį planą įrašytus įrenginius eksploatuojantiems veiklos vykdytojams apie pareigą pakeisti Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimą dėl Planą atitinkančių sąlygų nustatymo;

4.2.2.2. laikotarpiu nuo 2016 m. iki 2021 m. kasmet iki einamųjų metų kovo 1 d. pateikia Aplinkos apsaugos agentūrai ir Aplinkos ministerijai Specialiųjų reikalavimų dideliems kurą deginantiems įrenginiams 44 punkte nurodytą informaciją;

4.2.3. veiklos vykdytojai, eksploatuojantys įrenginius, įrašytus į Pereinamojo laikotarpio nacionalinį planą, laikotarpiu nuo 2016 m. iki 2021 m. kasmet iki einamųjų metų vasario 1 d. pateikia atitinkamam RAAD Specialiųjų reikalavimų dideliems kurą deginantiems įrenginiams 44 punkte nurodytą informaciją;

4.2.4. Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos departamentas rengia ir teikia Europos Komisijai:

4.2.4.1. laikotarpiu nuo 2016 m. iki 2021 m. kasmet iki einamųjų metų balandžio 1 d. Specialiųjų reikalavimų dideliems kurą deginantiems įrenginiams 44 punkte nurodytą informaciją;

4.2.4.2. informaciją apie tolesnius Pereinamojo laikotarpio nacionalinio plano pakeitimus, vadovaujantis 2012 m. vasario 10 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimo 2012/115/ES, kuriuo nustatomos taisyklės, susijusios su Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų nurodytais pereinamojo laikotarpio nacionaliniais planais (OL 2012 L 52, p. 24), 5 straipsnio 2 dalimi.

APLINKA MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 712

IŠMETAMŲ TERŠALŲ IŠ DIDELIŲ KURĄ DEGINANČIŲ ĮRENGINIŲ NORMOS**I. TAIKymo SRITIS**

1. Išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normos (toliau – Normos) taikomos įrenginiams, kuriuose deginama kieta, skysta ar dujinė degi medžiaga, ir nustato sieros dioksido, azoto oksidų, anglies monoksido ir kietųjų dalelių išmetimo į aplinkos orą iš įrenginių, kurių nominali šiluminė galia yra 50 MW arba didesnė, ribines vertes, taip pat monitoringo ir kontrolės reikalavimus.

2. Šios Normos yra taikomos tik kurą deginantiesiems įrenginiams, kurie yra skirti energijai gaminti, išskyrus tuos įrenginius, kuriuose tiesiogiai sunaudojami gamybos metu gaunami degimo produktai.

3. Šios Normos netaikomos:

- įrenginiams, gamybos proceso metu naudojantiems degimo produktus tiesioginiam daiktų ar medžiagų šildymui, džiovinimui ar kitokiam apdorojimui, pvz., pakartotinio kaitinimo ar terminio apdorojimo krosnims;

- antrinio deginimo įrenginiams, t. y. techniniams įrenginiams, skirtiems valyti išmetamąsias dujas deginant, kai jie neeksploatuojami kaip atskiri kurą deginantys įrenginiai;

- katalizinio krekingo katalizatorių regeneravimo įrenginiams;

- sieros vandenilio perdirbimo į sierą įrenginiams;

- chemijos pramonėje naudojamiems reaktoriams;

- kokso krosnims;

- kauperiams;

- techniniams įrenginiams, kurie naudojami kaip automobilių, laivų, lėktuvų varikliai;

- dujų turbinoms, kurios naudojamos jūros platformose;

- dujų turbinoms, kurioms leidimas statyti buvo išduotas iki 2002 m. lapkričio 27 d., ir, jeigu tas įrenginys buvo pradėtas eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d.;

- dyzeliniams, benzininiams ir dujiniais varikliams bei atvejais, nustatytais kituose šio normatyvinio dokumento punktuose.

4. Normose nustatyti reikalavimai, išmetamų teršalų ribinės vertės bei vartojamos sąvokos atitinka Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/80/EB „Dėl tam tikrų iš didelių kurą deginančių įrenginių į orą išmetamų teršalų kiekio apribojimo“ nuostatas.

II. SĄVOKOS IR APIBRĖŽIMAI

5. Šiose Normose vartojamos sąvokos:

išmetamosios dujos – išmetamos dujos, turinčios kietų, skystų ar dujinių teršalų; jų tūrio srautas išreiškiamas kubiniais metrais per valandą esant normaliosioms sąlygoms, t. y. 273° K temperatūrai ir 101.3 kPa slėgiui bei atėmus vandens garų kiekį (Nm³/h);

nusierinimo laipsnis – sieros kiekio, kuris nėra išmetamas į aplinkos orą iš kurą deginančio įrenginio per nurodytą laiką, santykis su sieros kiekiu kietajame kure, sunaudojamame kurą deginančiame įrenginyje per tą patį laikotarpį;

kuras – kietoji, skystoji arba dujinė degi medžiaga;

biomasė reiškia bet kurią iš šių apibrėžčių:

- a) produktai, kuriuos sudaro iš žemės ūkio arba miškininkystės veiklos gauta augalinė medžiaga, kuri gali būti naudojama kaip kuras energijai gauti;

- b) šios atliekos:

- i) žemės ūkio ir miškininkystės veiklos augalinės atliekos;

- ii) maisto perdirbimo pramonės augalinės atliekos, jeigu gaunama šiluma yra panaudojama;

- iii) pluoštinės augalinės atliekos, gaunamos gaminant medienos masę ir popierių iš

medienos masės, jeigu jos yra kartu sudeginamos gamybos vietoje, o gauta šiluma panaudojama;

iv) kamštinės medienos atliekos;

v) medienos atliekos, išskyrus tas medienos atliekas, kuriose dėl medžiagų apdirbimo medienos konservantais arba dengimo gali būti halogenintų organinių junginių arba sunkiųjų metalų, ir ypač medienos atliekas iš statybos ir griovimo atliekų;

kurą deginantis įrenginys – techninis įrenginys, kuriame kuras oksiduojamas, norint panaudoti deginimo proceso metu gautą šilumą;

didelis kurą deginantis įrenginys – kurą deginantis įrenginys, kurio nominali šiluminė galia yra 50 MW arba didesnė;

įvairų kurą deginantis įrenginys – kurą deginantis įrenginys, kuriame tuo pačiu metu arba pakaitomis gali būti deginamas dviejų arba daugiau rūšių kuras;

naujas kurą deginantis įrenginys – kurą deginantis įrenginys, kuriam leidimas statyti išduotas po 1998-07-01;

esamas kurą deginantis įrenginys – kurą deginantis įrenginys, kuriam leidimas statyti išduotas iki 1998-07-01;

dujų turbina – bet kuri rotacinė mašina, šilumos energiją paverčianti mechaniniu darbu, dažniausiai susidedanti iš kompresoriaus, šiluminio įtaiso, kuriame kuras oksiduojamas, kad būtų šildomas darbinis skystis ir turbina;

kurą deginančio įrenginio nominali šiluminė (vardinė) galia – nominali (vardinė) šiluminė galia, kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2011, Nr. [160-7576](#)). Nominalią šiluminę galią patvirtinančiu dokumentu laikomas įrenginio (katilo) gamintojo išduotas dokumentas arba pagal Energetikos įstatymą Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos nustatyta tvarka kompetentingos institucijos išduotas dokumentas.

Kitos Normose naudojamos sąvokos atitinka Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir panaikinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 80 (Žin., 2002, Nr. [85-3684](#); 2005, Nr. [103-3829](#)), vartojamas sąvokas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-240](#), 2013-04-10, Žin., 2013, Nr. 38-1871 (2013-04-13), i. k. 113301MISAK00D1-240

III. BENDROSIOS NUOSTATOS

6. Šios Normos taikomos naujiems ir esamiems dideliems kurą deginantiems įrenginiams. Šių Normų reikalavimai ir jų įgyvendinimo sąlygos nustatomos leidime. Leidimas naujam kurą deginančiam įrenginiui išduodamas tik esant sprendimui dėl planuojamos ūkinės veiklos leistinumo poveikio aplinkai požiūriu, gauto vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu (Žin., 2000, Nr. [39-1092](#)).

7. Priimant sprendimą dėl poveikio aplinkai ir dėl leidimo išdavimo, būtina atsižvelgti į vietovėje leistiną bendrą iš stacionarių taršos šaltinių išmetamų teršalų kiekį ir į pagal Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymo (Žin., 1999, Nr. [98-2813](#)) 10 straipsnį parengtas aplinkos oro taršos mažinimo programas.

8. Jeigu esamo kurą deginančio įrenginio galia padidinama bent iki 50 MW, išmetamų teršalų ribinės vertės yra taikomos, kaip nustatyta šių Normų 1, 2, 3, 4 ir 6 priedų B dalyse naujam įrenginio daliai ir yra nustatomos atsižvelgiant į viso įrenginio šiluminę galią. Šiuo atveju anglies monoksidui taikomos 5 priede nustatytos ribinės vertės.

Šio punkto nuostata netaikoma naftos perdirbimo gamykloms.

9. Jeigu esamo kurą deginančio įrenginio veiklos vykdytojas numato atlikti esminius pakeitimus (ūkinės veiklos keitimas ar išplėtimas, įskaitant esamų statinių rekonstravimą, gamybos proceso ir technologinės įrangos keitimą, gamybos būdo, kuro rūšies pakeitimą, naujų technologijų įdiegimą ir kitus pakeitimus), kurie, RAAD, Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – AAA) manymu, gali daryti didelį neigiamą poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai, tai visam įrenginiui taikomos išmetamų teršalų ribinės vertės, kaip nustatyta šių Normų 1, 2, 3, 4 ir 6 priedų B dalyje. Šiuo atveju anglies monoksidui taip pat taikomos 5 priede nustatytos ribinės vertės.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

10. RAAD iš veiklos vykdytojo turi reikalauti, kad paraiškoje leidimui atnaujinti / koreguoti, ar AAA – leidimui gauti / pakeisti būtų įtrauktos nuostatos dėl tvarkos, susijusios su išmetamųjų teršalų kiekio sumažinimu, įvykus avarijai bei sutrikus kurą deginančio įrenginio veiklai ar jam sugedus. Tokiais atvejais RAAD pareikalauja, kad veiklos vykdytojas sumažintų veiklos apimtį arba ją nutrauktų, jeigu per 24 valandas nesugebama atstatyti normalios veiklos. Bet kuriuo atveju apie visus įrenginio sutrikimus ir priimtus sprendimus veiklos vykdytojas praneša RAAD per 48 valandas. Kurą deginančio įrenginio eksploatacijos trukmė sutrikimų atvejais per dvylika mėnesių negali viršyti 120 valandų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

10¹. Tuo atveju, kai veiklos vykdytojas negali laikytis šiose Normose nustatytos sieros dioksido ribinės vertės dėl jo eksploatuojamame įrenginyje įprastinėmis veiklos sąlygomis naudojamo mažiau nei 1 % sieros turinčio kūrenamojo mazuto tiekimo pertrūkių, atsiradusių dėl didelio jo trūkumo, RAAD / AAA, atsižvelgdama į veiklos vykdytojo motyvuotą prašymą, gali leisti ne ilgiau kaip 6 mėnesius vykdyti veiklą nesilaikant šiose Normose ir Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime nustatytos sieros dioksido ribinės vertės. Apie priimtą sprendimą RAAD / AAA nedelsiant raštu informuoja veiklos vykdytoją ir Aplinkos ministeriją.

Papildyta punktu:

Nr. [D1-157](#), 2008-03-26, Žin., 2008, Nr. 36-1318 (2008-03-29), i. k. 108301MISAK00D1-157

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

10². Tuo atveju, kai veiklos vykdytojas negali laikytis šiose Normose nustatytų išmetamųjų teršalų ribinių verčių, kai įrenginyje, kuriame paprastai naudojamas tik dujinis kuras ir kuriame kitoku atveju reikėtų įmontuoti išmetamųjų dujų valymo įrenginį, naudojamos kitos kuro rūšys dėl nutraukto (apriboto) dujų tiekimo, RAAD / AAA, atsižvelgdama į veiklos vykdytojo motyvuotą prašymą, išimtiniais atvejais, bet ne daugiau kaip 10 dienų, išskyrus tuos atvejus, kai labai svarbu išlaikyti energijos tiekimą, gali leisti nesilaikyti šiose Normose ir Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime nustatytų išmetamųjų teršalų ribinių verčių. Apie priimtą sprendimą RAAD / AAA nedelsiant raštu informuoja veiklos vykdytoją ir Aplinkos ministeriją.

Papildyta punktu:

Nr. [D1-157](#), 2008-03-26, Žin., 2008, Nr. 36-1318 (2008-03-29), i. k. 108301MISAK00D1-157

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

10³. Apie 10¹ ir 10² punktuose nurodytus kuro tiekimo sutrikimo atvejus Aplinkos ministerija nedelsiant praneša Europos Komisijai.

Papildyta punktu:

Nr. [D1-157](#), 2008-03-26, Žin., 2008, Nr. 36-1318 (2008-03-29), i. k. 108301MISAK00D1-157

IV. NAUJŲ KURĄ DEGINANČIŲ ĮRENGINIŲ IŠMETAMŲ TERŠALŲ RIBINĖS VERTĖS

11. Projektuojant ir statant naujus kurą deginančius įrenginius, taip pat išduodant leidimus, būtina laikytis šių Normų 1, 2, 3, 4, 5 ir 6 prieduose nustatytų išmetamųjų teršalų ribinių verčių. Naujų kurą deginančių įrenginių veiklos vykdytojas negali vykdyti ūkinės veiklos, neturėdamas Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka išduoto leidimo. Naujų kurą deginančių įrenginių leidimuose turi būti įrašytos sąlygos, atitinkančios šiose Normose nustatytas sieros dioksido, azoto oksidų, anglies monoksido ir kietųjų dalelių ribines vertes.

12. Naujiems įrenginiams, kuriems leidimas statyti buvo gautas iki 2002 m. lapkričio 27 d. ir jeigu tas įrenginys bus pradėtas eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d., taikomos sieros

dioksido, azoto oksidų ir kietųjų dalelių ribinės vertės, nustatytos šių Normų 1, 2, 3, 4 ir 6 priedų A dalyse.

13. Naujiems įrenginiams, kuriems leidimas statyti buvo gautas po 2002 m. lapkričio 27 d. ir jeigu tas įrenginys bus pradėtas eksploatuoti po 2003 m. lapkričio 27 d., taikomos sieros dioksido, azoto oksidų ir kietųjų dalelių ribinės vertės, nustatytos šių Normų 1, 2, 3, 4 ir 6 priedų B dalyse.

V. NAUJŲ ĮVAIRŲ KURĄ DEGINANČIŲ ĮRENGINIŲ IŠMETAMŲ TERŠALŲ RIBINĖS VERTĖS

14. Naujų įvairių kurą deginančių įrenginių veiklos vykdytojas negali vykdyti ūkinės veiklos, neturėdamas Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka išduoto leidimo. Leidimuose turi būti įrašytos sąlygos, atitinkančios šiose Normose nustatytas sieros dioksido, azoto oksidų, anglies monoksido ir kietųjų dalelių ribines vertes.

15. Projektuojant ir statant naujus įvairių kurą deginančius įrenginius, taip pat išduodant leidimus, kai įrenginiuose tuo pat metu deginamas dviejų arba daugiau rūšių kuras, išmetamų sieros dioksido, azoto oksidų ir kietųjų dalelių ribinės vertės nustatomos taip:

15.1. vadovaujantis šių Normų 1, 2, 3, 4 ir 6 priedais, kiekvienai kuro rūšiai ir teršalui atskirai nustatoma ribinė vertė pagal kurą deginančio įrenginio nominalią šiluminę galią;

15.2. po to kiekvienai kuro rūšiai paskaičiuojamos išmetamų teršalų ribinės vertės, kurios gaunamos dauginant pagal 15.1 punktą nustatytą ribinę vertę iš kiekvieną kuro rūšį deginančio įrenginio šiluminės galios ir gautą sandaugą padalijant iš visų kuro rūšių atitinkamų įrenginių šiluminės galios sumos;

15.3. pagal 15.2 punktą apskaičiuotos atitinkamų teršalų ribinės vertės yra sudedamos.

16. Nepaisant 15 punkto įvairių kurą deginančių naujų įrenginių reikalavimų, savo reikmėms atskirai arba kartu su kitomis kuro rūšimis naudojant žalios naftos distiliacijos ir perdirbimo atliekas, taikomos nuostatos, galiojančios didžiausią išmetamo teršalo ribinę vertę turinčiam kurui (toliau – pagrindinis kuras), jeigu kurą deginančiame įrenginyje pagrindinio kuro dalis sudaro ne mažiau kaip 50 % visų rūšių kuro šiluminių galių sumos.

Jeigu pagrindinio kuro dalis mažesnė nei 50 %, išmetamo teršalo ribinė vertė nustatoma taip:

16.1. vadovaujantis šių Normų 1, 2, 3, 4 ir 6 priedais, atitinkamai kiekvienai kuro rūšiai ir teršalui atskirai nustatoma ribinė vertė;

16.2. po to paskaičiuojama pagrindinio kuro išmetamo teršalo ribinė vertė (kuro, turinčio didžiausią išmetamo teršalo ribinę vertę, nustatytą pagal šių Normų 1, 2, 3, 4 ir 6 priedus, o tuo atveju, jeigu dvi kuro rūšys turi tą pačią išmetamo teršalo ribinę vertę – kuro su didesne šilumine galia); ši vertė gaunama padauginant iš 2 (dviejų) šių Normų 1, 2, 3, 4 ar 6 prieduose nustatytą pagrindiniam kurui ribinę vertę ir iš šios sandaugos atimant mažiausią išmetamo teršalo ribinę vertę turinčio kuro išmetamo teršalo ribinę vertę;

16.3. nustatomos paskaičiuotos išmetamų teršalų ribinės vertės, kurios gaunamos dauginant pagal 16.2 punktą paskaičiuotą ribinę vertę ir kitas išmetamų teršalų ribines vertes iš kiekvienos kuro rūšies šiluminės galios, sandauga dalijama iš visų kuro rūšių šiluminių galių sumos;

16.4. pagal 16.3 punktą paskaičiuotos ribinės vertės yra sudedamos.

17. Kaip alternatyva 16 punktui, įvairių kurą deginantiems naujiems įrenginiams savo reikmėms atskirai arba kartu su kitomis kuro rūšimis naudojant žalios naftos distiliacijos ir perdirbimo atliekas gali būti taikoma apibendrinta 1 000 mg/Nm³ sieros dioksido ribinė vertė nepriklausomai nuo deginamo kuro derinių. Šiame punkte nurodyta (1 000 mg/Nm³) sieros dioksido ribinė vertė – tai visų naftos perdirbimo įmonėje esančių kurą deginančių įrenginių apibendrinta vertė (visų naftos perdirbimo gamykloje įrenginių vidurkis).

Šiame punkte nurodytą alternatyvą leidžiama taikyti įrenginiams, nurodytiems šių Normų IV dalies 12 punkte, ir jeigu dėl to nepadidėja išmetamų teršalų kiekiai iš esamų įrenginių.

18. Kaip alternatyva 16 punktui, įvairių kurą deginantiems naujiems įrenginiams, nurodytiems šių Normų IV dalies 13 punkte, savo reikmėms atskirai arba kartu su kitomis kuro rūšimis naudojant žalios naftos distiliacijos ir perdirbimo atliekas gali būti taikoma apibendrinta 600

mg/Nm³ sieros dioksido ribinė vertė nepriklausomai nuo deginamo kuro derinių. Ši sieros dioksido ribinė vertė (600 mg/Nm³) – tai visų naftos perdirbimo įmonėje esančių kurą deginančių įrenginių apibendrinta vertė.

19. Projektuojant ir statant naujus kurą deginančius įrenginius, taip pat išduodant leidimus, kai įrenginiuose tuo pat metu deginamas dviejų arba daugiau rūšių kuras, išmetamo anglies monoksido ribinė vertė kontroliuojama pagal tą kuro rūšį, kuriai pagal šių normų 5 priedą nustatyta didesnė ribinė vertė.

20. Projektuojant ir statant naujus kurą deginančius įrenginius, taip pat išduodant leidimus, kai įrenginiuose pakaitomis deginamas dviejų arba daugiau rūšių kuras, išmetamų sieros dioksido, azoto oksidų, anglies monoksido ir kietųjų dalelių ribinės vertės nustatomos kiekvienai kuro rūšiai pagal šių Normų 1, 2, 3, 4, 5 ir 6 priedus.

VI. ESAMŲ KURĄ DEGINANČIŲ ĮRENGINIŲ IŠMETAMŲ TERŠALŲ RIBINĖS VERTĖS

21. Esamų kurą deginančių įrenginių veiklos vykdytojas negali vykdyti ūkinės veiklos, neturėdamas Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka išduoto leidimo. Esamų kurą deginančių įrenginių leidimuose turi būti įrašytos sąlygos, atitinkančios šių Normų 7 priede nustatytas išmetamų teršalų ribines vertes.

22. Išduodant leidimus būtina laikytis nustatytų išmetamų sieros dioksido, azoto oksidų, anglies monoksido ir kietųjų dalelių ribinių verčių ir:

22.1. nuo 2004 m. gegužės 1 d. visų esamų įrenginių, deginančių skystąjį kurą, sieros dioksido ribinė vertė negali būti didesnė nei 1 700 mg/Nm³;

22.2. nuo 2008 m. sausio 1 d. esamiems įrenginiams taikomos šių Normų 1, 2, 3, 4, 5 ir 6 priedų A dalyse nustatytos išmetamų teršalų ribinės vertės ir Normų 17 punkto reikalavimai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-712](#), 2011-09-15, Žin., 2011, Nr. 115-5424 (2011-09-22), i. k. 111301MISAK00D1-712

22.3. iki 2015 m. gruodžio 31 d. sieros dioksido (SO₂) ribinė vertė negali būti didesnė nei 1700 mg/m³ ir azoto oksidų (NO_x) ribinės vertės netaikomos Vilniaus termofikacinei elektrinei (VE-3), Kauno termofikacinei elektrinei ir AB „ORLEN Lietuva“ šiluminei elektrinei (buvusiai Mažeikių termofikacinei elektrinei), tačiau bendras šių elektrinių ir Lietuvos elektrinės išmestas sieros dioksido kiekis ir azoto oksidų kiekis, susijęs su elektros energijos gamyba (išskyrus šilumos gamybą ir kitus šaltinius), neturi viršyti šių ribų:

- nuo 2005 m. – 28300 tonų SO₂ per metus; 4600 tonų NO_x per metus;
- nuo 2008 m. – 21500 tonų SO₂ per metus; 5000 tonų NO_x per metus;
- nuo 2010 m. 30500 tonų SO₂ per metus; 10500 tonų NO_x per metus;
- nuo 2012 m. 29000 tonų SO₂ per metus; 10800 tonų NO_x per metus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-712](#), 2011-09-15, Žin., 2011, Nr. 115-5424 (2011-09-22), i. k. 111301MISAK00D1-712

23. Esamų kurą deginančių įrenginių veiklos vykdytojai paraiškose leidimams atnaujinti / koreguoti ar pakeisti turi pateikti taršos mažinimo priemonės bei terminus joms įgyvendinti. RAAD, atnaujindami / koreguodami, o AAA pakeisdama leidimus, įvertina, ar tokios priemonės užtikrins šių Normų 21 ir 22 punktuose nustatytų reikalavimų įgyvendinimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

24. Esamiems kurą deginantiesiems įrenginiams gali būti netaikomos (nuo 2008 m. sausio 1 d.) šių Normų 1, 2, 3, 4 ir 6 priedų A dalyse nustatytos išmetamų teršalų ribinės vertės, jeigu veiklos vykdytojas iki 2004-06-30 pateikia RAAD raštišką įsipareigojimą (kopiją Aplinkos ministerijai) apie planuojamą įrenginio eksploatacijos nutraukimo laiką ir nurodo, kad esamas kurą deginantis įrenginys, pradedant nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d. nebus naudojamas daugiau kaip 20 000 valandų. Tokiu atveju veiklos vykdytojas nuo 2008 m. sausio 1 d. kasmet raštu iki

sausio 25 d. turi pateikti RAAD ataskaitą (kopiją – Aplinkos ministerijai) apie esamo kurą deginančio įrenginio naudotų valandų ir likusių iki eksploatacijos nutraukimo valandų skaičių bei planuojamą įrenginio eksploatacijos nutraukimo datą.

25. Esamiems kurą deginantiems įrenginiams, kurių šiluminis našumas yra lygus arba didesnis negu 400 MW, ir kurie bus eksploatuojami ne ilgiau kaip toliau šiame punkte nurodytą valandų skaičių per metus (pasikartojantis penkerių metų vidurkis):

– iki 2015 m. gruodžio 31 d. – 2 000 valandų,

– nuo 2016 m. sausio 1 d. – 1 500 valandų,

išmetamo sieros dioksido ribinė vertė gali būti nustatyta 800 mg/Nm³.

Šiuo atveju veiklos vykdytojas kasmet raštu iki sausio 25 d. turi pateikti RAAD ataskaitą (kopiją – Aplinkos ministerijai) apie kurą deginančio įrenginio naudotų ir planuojamų naudoti (pamečiui) valandų skaičių.

Šio punkto nuostata netaikoma naujiems kurą deginantiems įrenginiams, kuriems leidimas yra išduotas pagal šią Normų IV dalies 12 ir 13 punktus.

VII. IŠMETAMŲ TERŠALŲ MONITORINGAS

26. Dujų išmetimas iš kurą deginančių įrenginių yra vykdomas ir kontroliuojamas kamine. Kamino aukštis turi būti apskaičiuotas taip, kad pasklidę teršalai nekenktų žmonių sveikatai ir aplinkai. Matavimo arba bandinių paėmimo vieta, suderinus su RAAD / AAA, gali būti įrengta ir atskirų katilų dūmtraukiuose. Tuo atveju, kai matavimo vieta įrengta atskirų katilų dūmtraukiuose, iš stacionaraus degimo šaltinio išmetamo teršalo faktinė vertė (koncentracija) apskaičiuojama pagal šio normatyvinio dokumento 27 punktą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, *Žin.*, 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

27. Matuojant atskirų katilų dūmtraukiuose, teršalų koncentracija apskaičiuojama iš kiekvieno katilo išmetamų teršalų faktinį koncentracijos dydį mg/Nm³ (esant standartiniam deguonies kiekiui) padauginus iš to katilo nominalaus šiluminio našumo ir gautą rezultatą padalinus iš visų katilų bendro nominalaus šiluminio našumo.

28. Projektuojant ir statant naujus kurą deginančius įrenginius, veiklos vykdytojas turi užtikrinti:

28.1. automatinį (nepertraukiamą) sieros dioksido, azoto oksidų ir kietųjų dalelių išmetamosiose dujose matavimą pagal šią Normų 8 priedo reikalavimus ir duomenų registravimą;

28.2. automatinį (nepertraukiamą) temperatūros, slėgio, deguonies bei vandens garų kiekio išmetamosiose dujose matavimą ir registravimą.

29. Išmetamų į aplinkos orą iš naujų kurą deginančių įrenginių sieros dioksido, azoto oksidų, anglies monoksido ir kietųjų dalelių koncentracijos matavimo metodai ir matavimo duomenų vertinimas turi atitikti šią Normų 8 priedo reikalavimus. Esamiems kurą deginantiems įrenginiams šiame punkte nurodyti reikalavimai taikomi nuo 2008 m. sausio 1 d.

30. Matuojant automatinio (nepertraukiamu) būdu laikoma, kad šią Normų 1, 2, 3, 4 ir 6 priedų A dalyse bei 5 priede nustatytos išmetamų teršalų ribinės vertės nėra viršijamos, jeigu rezultatų įvertinimas matavimo valandomis per kalendorinius metus rodo, kad:

30.1. jokia kalendorinio mėnesio vidutinė vertė neviršijo išmetamų teršalų ribinių verčių ir šiais atvejais:

30.2. 97 % visų 48 valandų vidutinių sieros dioksido ir kietųjų dalelių verčių neviršija 110 % išmetimo ribinės vertės;

30.3. 95 % visų 48 valandų vidutinių azoto oksidų ir anglies monoksido verčių neviršija 110% išmetimo ribinės vertės.

Nustatant šiame punkte nurodytą reikalavimą, neįskaitomas taršos mažinimo priemonių gedimų, avarijų bei sutrikimų pašalinimo laikas bei šią Normų III skyriaus 8 punkte minėtus atvejais, taip pat ir įrenginių paleidimo bei jų sustabdymo laikas.

31. Naujiems įrenginiams, kuriems leidimas statyti buvo gautas po 2002 m. lapkričio 27 d., ir jeigu tas įrenginys buvo pradėtas eksploatuoti po 2003 m. lapkričio 27 d., laikoma, kad nustatytos išmetamų teršalų ribinės vertės atitinka reikalavimus, jeigu:

31.1. paros vidutinės vertės neviršija atitinkamų dydžių, nurodytų 1, 2, 3, 4 ir 6 priedų B dalyse bei 5 priede, ir

31.2. 95 % visų „įvertintų valandinių vidutinių verčių“ per metus neviršija 200 % atitinkamų dydžių, nurodytų 1, 2, 3, 4 ir 6 priedų B dalyse bei 5 priede. „Įvertintos vidutinės vertės“ yra nustatomos pagal 32 punkto reikalavimus.

Nustatant šiame punkte nurodytą reikalavimą, neįskaitomas avarijų taip pat ir įrenginių paleidimo bei jų sustabdymo laikas.

32. Vertės, sudarančios 95 % pasikliauties intervalo kiekviename atskirame matavime, negali viršyti nurodytų išmetamų teršalų ribinių verčių procentais:

Sieros dioksidas – 20%

Azoto oksidai – 20%

Kietosios dalelės – 30%

Anglies monoksidas – 30%

Įvertintos valandinės ir dienos vidutinės vertės yra nustatomos iš išmatuotų valandinių vidutinių verčių atėmus pirmiau apibrėžtą pasikliauties intervalo vertę.

Bet kurią dieną, kurią gautos trys valandinės vidutinės vertės yra negaliojančios dėl nuolatinių matavimų sistemos veiklos arba jos priežiūros sutrikimo, gautos vertės yra laikomos negaliojančiomis. Jeigu per metus daugiau nei dešimties dienų parodymai yra negaliojantys dėl tokios padėties, RAAD raštiškai pareikalauja, kad veiklos vykdytojas imtųsi tinkamų priemonių, kad būtų pagerintas nepertraukiamų matavimų sistemos patikimumas.

33. Tais atvejais, kai nereikalaujama nuolatinių matavimų arba kitos atitinkamos tvarkos, laikoma, kad šių Normų 1, 2, 3, 4, 5, 6 ir 7 prieduose nustatytos teršalų išmetimo ribinės vertės neviršytos, jeigu atliekant matavimus vadovaujamasi Aplinkos apsaugos departamento 1992 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 97 patvirtintos Stacionarių atmosferos taršos šaltinių valstybinės kontrolės instrukcijos su paskutiniais pakeitimais ir papildymais, o gauti rezultatai neviršija nustatytų išmetamų teršalų ribinių verčių.

34. Šių Normų 1 priedo taikymo atvejais laikoma, kad nusierinimo laipsnis yra pasiektas, jeigu matavimų įvertinimas rodo, jog visos kalendorinio mėnesio vidutinės vertės atitinka reikiamą nusierinimo laipsnį.

Nustatant šiame punkte nurodytą reikalavimą, neįskaitomas avarijų taip pat ir įrenginių paleidimo bei jų sustabdymo laikas.

VIII. EUROPOS KOMISIJAI PRIVALOMA TEIKTI INFORMACIJA

35. Europos Komisijai turi būti teikiama:

35.1. sieros dioksido, azoto oksidų ir kietųjų dalelių, išmestų iš didelių kurą deginančių įrenginių, kiekio ataskaita (pagal Europos Komisijos nustatytą formatą), kurioje nurodoma:

35.1.1. kiekvieno didelio kurą deginančio įrenginio išmestas bendras metinis sieros dioksido, azoto oksidų ir kietųjų dalelių kiekis;

35.1.2. bendras kiekvieno didelio kurą deginančio įrenginio energijos sąnaudų kiekis, susijęs su grynąja šilumine verte, nurodant jį kiekvienai iš šių kuro rūšių: biomasei, kitoms kietojo kuro rūšims, skystojo kuro rūšims, gamtinėms dujoms, kitoms dujoms;

35.1.3. bendras kiekvieno didelio kurą deginančio įrenginio, esančio naftos perdirbimo įmonėje, išmestas sieros dioksido, azoto oksidų ir kietųjų dalelių kiekis ir bendras kiekvieno didelio kurą deginančio įrenginio energijos sąnaudų kiekis, susijęs su grynąja šilumine verte, nurodant jį kiekvienai iš šių kuro rūšių: biomasei, kitoms kietojo kuro rūšims, skystojo kuro rūšims, gamtinėms dujoms, kitoms dujoms;

35.2. 24 ir 25 punktuose nurodyta informacija (pagal Europos Komisijos nustatytą formatą);

35.3. informacija apie Vilniaus termofikacinės elektrinės (VE-3), Kauno termofikacinės elektrinės ir AB „ORLEN Lietuva“ šiluminės elektrinės (buvusios Mažeikių termofikacinės

elektrinės) nuo 2011 m. įgyvendintas ir iki 2015 m. gruodžio 31 d. planuojamas įgyvendinti taršos mažinimo priemonės, įskaitant atliktas ir planuojamas investicijas, skirtas šių elektrinių veiklos atitikčiai Normų reikalavimams užtikrinti. Informacijoje turi būti nurodyta: elektrinių nominali šiluminė galia, naudojamo kuro rūšys, taikomos ribinės vertės, kiekvienos elektrinės išmestų sieros dioksido ir azoto oksidų koncentracijos palyginimas su taikomomis ribinėmis vertėmis (nurodant kiekvieno mėnesio vidutinę teršalų koncentraciją), elektrinėse įgyvendintų taršos mažinimo priemonių išsamus aprašymas ir iki 2015 m. gruodžio 31 d. planuojamų įgyvendinti taršos mažinimo priemonių išsamus aprašymas, įskaitant planuojamas investicijas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-240](#), 2013-04-10, *Žin.*, 2013, Nr. 38-1871 (2013-04-13), i. k. 113301MISAK00D1-240

36. 35.1 punkte nurodyta ataskaita turi būti teikiama Europos Komisijai kas treji metai praėjus dvylikai mėnesių nuo ataskaitinio laikotarpio pabaigos. Europos Komisijos prašymu, ataskaita gali būti teikiama kasmet.

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [D1-712](#), 2011-09-15, *Žin.*, 2011, Nr. 115-5424 (2011-09-22), i. k. 111301MISAK00D1-712

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

37. Asmenys, pažeidę šių Normų reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Papildyta skyriumi:

Nr. [D1-712](#), 2011-09-15, *Žin.*, 2011, Nr. 115-5424 (2011-09-22), i. k. 111301MISAK00D1-712

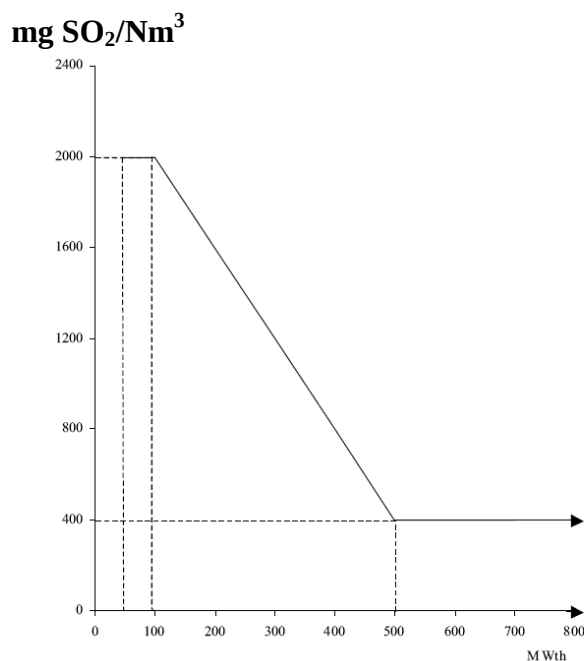
Priedo pakeitimai:

Nr. [712](#), 2003-12-24, *Žin.*, 2004, Nr. 37-1210 (2004-03-09), i. k. 103301MISAK00000712

Išmetamų teršalų iš didelių
kurą deginančių įrenginių normų
1 priedas

**Išmetamo SO₂ ribinės vertės
deginant kietąjį kurą**

A. Išmetamo SO₂ ribinės vertės, išreikštos mg/Nm³ (O₂ kiekis 6 %), turi būti taikomos naujiems įrenginiams pagal šių Normų IV dalies 12 punktą, o esamiems nuo 2008 m. sausio 1 d.

Pastaba. Jeigu nurodytų ribinių verčių neįmanoma laikytis dėl tam tikrų kuro savybių, tai ne mažesnis kaip 60 % nusierinimo laipsnis turi būti pasiekiamas tuose įrenginiuose, kurių instaliuotas šiluminis našumas yra mažesnis arba lygus 100 MW, 75 % – įrenginiuose, kurių našumas didesnis kaip 100 MW ir mažesnis arba lygus 300 MW bei 90 % – įrenginiuose, kurių našumas didesnis negu 300 MW. Įrenginiams, didesniems negu 500 MW, taikomas ne mažesnis negu 94% nusierinimo laipsnis.

B. Išmetamo SO₂ ribinės vertės, išreikštos mg/Nm³ (O₂ kiekis 6%), turi būti taikomos naujiems įrenginiams pagal šių Normų IV dalies 13 punktą, išskyrus dujų turbinas.

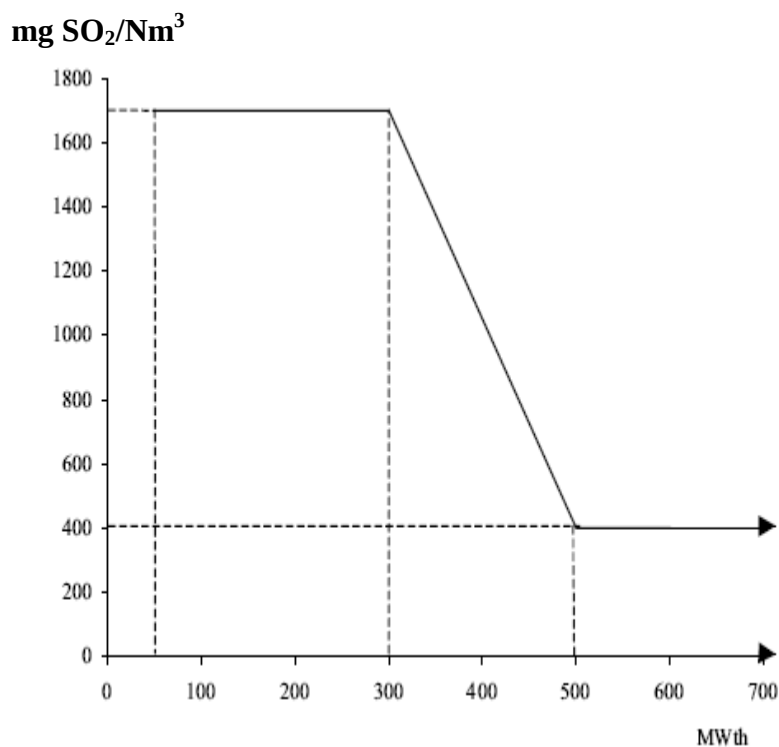
Kuro rūšis	50–100 MWth	100–300 MWth	> 300 MWth
Biomasė	200	200	200
Kitos kietojo kuro rūšys	850	200	200

Pastaba. Jeigu nurodytų ribinių verčių neįmanoma laikytis dėl tam tikrų kuro savybių, tai gali būti taikoma 300 mg/Nm³ SO₂ ribinė vertė arba ne mažesnis kaip 92% nusierinimo laipsnis turi būti pasiekiamas tuose įrenginiuose, kurių instaliuotas šiluminis našumas yra mažesnis arba lygus 300 MW, o kai įrenginių instaliuotas šiluminis našumas yra didesnis negu 300 MW, taikomas ne mažesnis negu 95 % nusierinimo laipsnis su 400 mg/Nm³ didžiausia leidžiama išmetamų teršalų ribine verte.

Išmetamų teršalų iš didelių
kurą deginančių įrenginių normų
2 priedas

Išmetamo SO₂ ribinės vertės deginant skystąjį kurą

A. Išmetamo SO₂ ribinės vertės, išreikštos mg/Nm³ (O₂ kiekis 3%), turi būti taikomos naujiems įrenginiams pagal šių Normų IV dalies 12 punktą, o esamiems – nuo 2008 m. sausio 1 d.

B. Išmetamo SO₂ ribinės vertės, išreikštos mg/Nm³ (O₂ kiekis 3%), turi būti taikomos naujiems įrenginiams pagal šių Normų IV dalies 13 punktą, išskyrus dujų turbinas.

50–100 MWth	100–300 MWth	> 300 MWth
850	400–200 (tiesinis mažėjimas)	200

Išmetamų teršalų iš didelių
kurą deginančių įrenginių normų
3 priedas

Išmetamo SO₂ ribinės vertės deginant dujinį kurą

A. Išmetamo SO₂ ribinės vertės, išreikštos mg/Nm³ (O₂ kiekis 3 %), turi būti taikomos naujiems įrenginiams pagal šių Normų IV dalies 12 punktą, o esamiems – nuo 2008 m. sausio 1 d.

Kuro rūšis	Ribinės vertės, mg/Nm ³
Dujinis kuras (bendrai)	35
Suskystintos dujos	5
Mažo kaloringumo dujos, gazifikacijos būdu gautos iš perdirbimo atliekų, kokso krosnių	800
dujos, aukštakrosnių dujos	
Dujos, gazifikacijos būdu gautos iš anglies ¹	–

¹ ES Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu ir atsižvelgdama į būsimą pažangą, vėliau nustatys tokių dujų ribines vertes.

B. Išmetamo SO₂ ribinės vertės, išreikštos mg/Nm³ (O₂ kiekis 3%), turi būti taikomos naujiems įrenginiams pagal šių Normų IV dalies 13 punktą.

Dujinis kuras (bendrai)	35
Suskystintos dujos	5
Mažo kaloringumo dujos iš kokso krosnies	400
Mažo kaloringumo dujos iš aukštakrosnės	200

Išmetamų teršalų iš didelių
kurą deginančių įrenginių normų
4 priedas

Išmetamų NO_x ribinės vertės (matuojant kaip NO₂)

A. Išmetamų NO_x ribinės vertės, išreikštos mg/Nm³ (O₂ kiekis kietojo kuro rūšims – 6 %, 3%– skystojo ir dujinio kuro rūšims), turi būti taikomos naujiems įrenginiams pagal šių Normų IV dalies 12 punktą, o esamiems – nuo 2008 m. sausio 1 d.

Kuro rūšis	Ribinės vertės, mg/Nm ³
<i>Kietasis</i> ¹	
50 – 500 MWth:	600
> 500 MWth:	500
Nuo 2016 m. sausio 1 d.	
50 – 500 MWth:	600
> 500 MWth:	200
<i>Skystasis:</i>	
50 – 500 MWth:	450
> 500 MWth:	400
<i>Dujinis:</i>	
50 – 500 MWth:	300
> 500 MWth:	200

¹ Iki 2015 m. gruodžio 31 d. įrenginiams, kurių instaliuotas šiluminis našumas didesnis negu 500 MW, kurie nuo 2008 m. nebus eksploatuojami daugiau negu 2 000 valandų per metus (svyruojantis vidurkis per penkerius metus):

– jeigu įrenginiui leidimas išduotas pagal šių Normų III dalies 9 punktą, jam nustatoma išmetamo azoto dioksido ribinė vertė (matuojant NO₂) yra 600 mg/Nm³;

Nuo 2016 m. sausio 1 d. tokiems įrenginiams, kurie eksploatuojami ne daugiau kaip 1 500 valandų per metus (svyruojantis metinis vidurkis per penkerius metus), išmetamų azoto oksidų (matuojant NO₂) ribinė vertė yra nustatoma 450 mg/Nm³.

B. Išmetamų NO_x ribinės vertės, išreikštos mg/Nm³, turi būti taikomos naujiems įrenginiams pagal šių Normų IV dalies 13 punktą, išskyrus dujų turbinas.

Kietojo kuro rūšys (O₂ kiekis – 6 %)

Kuro rūšis	50–100 MWth	100–300 MWth	> 300 MWth
Biomasė	400	300	200
Kitos kietojo kuro rūšys	400	200	200

Skystojo kuro rūšys (O₂ kiekis – 3 %)

50–100 MWth	100–300 MWth	> 300 MWth
400	200	200

Dujinio kuro rūšys (O₂ kiekis – 3 %)

	50–300 MWth	> 300 MWth
Gamtinės dujos (1 pastaba)	150	100
Kitos dujos	200	200

Dujų turbinos

Išmetamų NO_x ribinės vertės, išreikštos mg/Nm^3 (O_2 kiekis – 15 %), turi būti taikomos atskiram dujų turbinos įrenginiui pagal šių Normų III dalies 10 punktą (ribinės vertės yra taikomos tik, kai įkrova didesnė nei 70 %):

	> 50 MWth
	(šiluminis našumas pagal ISO sąlygas)
Gamtinės dujos (1 pastaba)	50 (2 pastaba)
Skystojo kuro rūšys (3 pastaba)	120
Dujinio kuro rūšys (kitos, ne gamtinės dujos)	120

Dujų turbinoms, naudojamoms avarijų atvejais, kurios eksploatuojamos mažiau nei 500 valandų per metus, šios ribinės vertės netaikomos. Reikalaujama, kad tokių įrenginių veiklos vykdytojai RAAD-ui kasmet pateiktų įrašus apie jų eksploatavimo laiką.

1 pastaba. Gamtinės dujos – tai natūraliai slūgsantis metanas, kuriame yra ne daugiau kaip 20% (tūrio) inertinių dujų ir kitų sudedamųjų dalių.

2 pastaba. 75 mg/Nm^3 toliau išvardytais atvejais, kai dujų turbinos naudingumo koeficientas yra nustatomas pagal ISO bazinės įkrovos sąlygas:

- dujų turbinos, naudojamos mišrioje šilumos ir energijos sistemose, kai bendras elektros naudingumo koeficientas yra didesnis nei 75%;
- dujų turbinos, naudojamos kombinuoto ciklo įrenginiuose, kai vidutinis bendras elektros naudingumo koeficientas yra didesnis nei 55%;
- dujų turbinos mechaninėms pavaroms.

Vieno ciklo dujų turbinoms, patenkančioms į bet kurią iš pirmiau išvardytų kategorijų, tačiau su didesniu nei 35% naudingumo koeficientu (nustatomu pagal ISO bazinės įkrovos sąlygas), išmetimo ribinė vertė yra $50 \cdot \eta / 35$, čia η – tai dujų turbinos naudingumo koeficientas, išreikštas procentais (ir pagal ISO bazinės įkrovos sąlygas).

3 pastaba. Ši išmetamų teršalų ribinė vertė yra taikoma tik lengviesiems ir vidutiniesiems distiliatams.

Išmetamų teršalų iš didelių
kurą deginančių įrenginių normų
5 priedas

Išmetamų CO ribinės vertės

Taikoma:

visiems naujiems įrenginiams ir esamiems įrenginiams nuo 2008 m. sausio 1 d.

Kuro rūšis	Šiluminis našumas, MW	Ribinės vertės, mg/Nm ³	
Dujinis kuras		50–300	300
	>300–500	300	
	>500	200	
Skystasis kuras	50–300	400	
	>300–500	400	
	>500	300	
Kietasis kuras		50–100	700
	>100–500	500	
	>500	300	

Išmetamų teršalų iš didelių
kurą deginančių įrenginių normų
6 priedas

Išmetamų kietųjų dalelių ribinės vertės

A. Išmetamų kietųjų dalelių ribinės vertės, išreikštos mg/Nm^3 (O_2 kiekis kietojo kuro rūšims – 6 %, 3 % – skystojo ir dujinio kuro rūšims), turi būti taikomos naujiems įrenginiams pagal šių Normų IV dalies 12-ą punktą, o esamiems nuo 2008 m. sausio 1 d.

Kuro rūšis	Instaliuotas šiluminis našumas, MW	Ribinės vertės, mg/Nm^3
Kietasis	³ 500	50 ²
	< 500	100
Skystasis ¹	Visi įrenginiai	50
Dujinis	Visi įrenginiai	5
		10 – aukštakrosnių dujoms
		50 – dujoms, gautoms iš plieno pramonės, kurios gali būti naudojamos kitur

¹ Ribinė 100 mg/Nm^3 vertė gali būti taikoma įrenginiams, kurių instaliuotas šiluminis našumas yra mažesnis nei 500 MWth ir kurie degina skystąjį kurą, kuriame pelenų kiekis yra didesnis nei 0,06 %.

² Ribinė 100 mg/Nm^3 vertė gali būti taikoma įrenginiams, kuriems leidimas išduotas pagal III dalies 9 punktą, kurių instaliuotas šiluminis našumas yra mažesnis nei 500 MWth ir šilumos kiekis yra mažesnis nei 5800 kJ/kg (bendra šiluminė vertė), drėgmė yra didesnė nei 45%, bendras drėgnio ir pelenų kiekis yra didesnis nei 60% svorio, kalcio oksidas sudaro daugiau nei 10%.

B. Išmetamų kietųjų dalelių ribinės vertės, išreikštos mg/Nm^3 , turi būti taikomos naujiems įrenginiams pagal šių Normų IV dalies 13 punktą, išskyrus dujų turbinas:

Kietojo kuro rūšys (O_2 kiekis 6 %)

50–100 MWth	> 100 MWth
50	30

Skystojo kuro rūšys (O_2 kiekis 6 %)

50–100 MWth	> 100 MWth
50	30

Dujinio kuro rūšys (O_2 kiekis 3 %)

Dujinis kuras	5
Aukštakrosnių dujos	10
Dujos, gautos iš plieno pramonės, kurios gali būti naudojamos kitur	30

Išmetamų teršalų iš didelių
kurą deginančių įrenginių normų
7 priedas

Išmetamų iš esamų kurą deginančių įrenginių teršalų ribinės vertės

Kuro rūšis	Šiluminis našumas, MW	SO ₂	NO _x	CO	Kietosios dalelės
Dujinis kuras	50–300	nenormuojama	350	300	20
	>300–500	nenormuojama	350	300	20
	>500	nenormuojama	350	300	20
Skystasis kuras	50–300	2 700 ¹⁾	450 ²⁾	400	100
	>300–500	2 700 ¹⁾	450 ²⁾	400	100
	>500	2 700 ¹⁾	450 ²⁾	300	100
Kietasis kuras	50–100	2 000	650	1000	400
	>100–500	2 000	650	800	300
	>500	2 000	650	500	200

¹⁾ – Neduojofikuotiems įrenginiams išmetamo SO₂ ribinė vertė – 3 400 mg/Nm³. Nuo 2004 m. gegužės 1 d. visiems įrenginiams, deginantiems skystą kurą, nepriklausomai nuo instaliuotos nominalios šiluminės galios SO₂ ribinė vertė negali būti didesnė nei 1 700 mg/Nm³.

²⁾ – RAAD / AAA leidimo galiojimo laikotarpiui, per kurį turi būti įgyvendinta išmetamo NO_x ribinė vertė, gali nustatyti didesnę, bet neviršijančią 650 mg/Nm³, ribinę vertę.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

Išmetamų teršalų iš didelių
kurą deginančių įrenginių normų
8 priedas

Iš kurą deginančių įrenginių išmetamų teršalų matavimo metodai ir vertinimo tvarka

1. Nuo 2004 m. lapkričio 27 d. SO₂, kietųjų dalelių, NO_x koncentracijos turi būti nenutrūkstamai matuojamos automatinėmis sistemomis tuose naujuose įrenginiuose, kuriems leidimas statyti buvo gautas iki 2002 m. lapkričio 27 d., jeigu tas įrenginys bus pradėtas eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d., ir kurių instaliuotas šiluminis našumas yra didesnis nei 300 MW. Tačiau vykdant SO₂ ir kietųjų dalelių monitoringą, galima apsiriboti atliekant ir nenuolatinius matavimus arba taikant kitokį koncentracijos nustatymo būdą, jeigu RAAD / AAA patvirtina tokių matavimų tvarką.

Iš naujų įrenginių, kuriems netaikoma šio punkto pirmoji pastraipa, RAAD / AAA gali reikalauti nenutrūkstamo SO₂, kietųjų dalelių ir NO_x matavimo, jei mano tai esant būtina.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

2. Nuo 2003 m. lapkričio 27 d. SO₂, kietųjų dalelių, NO_x koncentracijos turi būti nenutrūkstamai matuojamos automatinėmis sistemomis tuose naujuose įrenginiuose, kurie bus pradėti eksploatuoti po 2003 m. lapkričio 27 d. ir kurių instaliuotas šiluminis našumas yra 100 MW ir didesnis.

Taikant šio punkto pirmos pastraipos išlygą, tokių matavimų gali būti nereikalaujama tokiais atvejais:

- kurą deginantiesiems įrenginiams, kurių visas eksploatacijos laikas yra mažesnis nei 10 000 darbo valandų;
- iš gamtines dujas deginančių katilų arba gamtinėmis dujomis kūrenamų dujų turbinų išmetamiems teršalams, išskyrus NO_x;
- iš biomasę kūrenamų katilų išmetamam SO₂, jeigu veiklos vykdytojas gali įrodyti, kad išmetamo SO₂ kiekis jokių būdu negali būti didesnis už nustatytas išmetamų teršalų ribines vertes;
- išmetamam SO₂ iš mazutu kūrenamų dujų turbinų arba katilų, kai sieros kiekis yra žinomas ir patvirtinamas dokumentais.

3. Į nuolatinius matavimus, atliekamus pagal šio priedo reikalavimus, įeina tam tikri proceso valdymo parametrai: deguonies kiekis, temperatūra, slėgis ir vandens garų kiekis. Nebūtina matuoti vandens garų kiekį išmetamosiose dujose, jeigu mėginiams imamos išmetamosios dujos yra išdžiovinamos prieš atliekant išmetamų teršalų analizę.

4. Nuolatinių matavimų sistemos turi būti kontroliuojamos atliekant lygiagrečius matavimus su pamatiniais metodais ne rečiau kaip kasmet.

5. RAAD ir AAA turi būti pranešama apie esminius naudojamo kuro rūšies arba įrenginio eksploatavimo būdo pakeitimus, kad būtų galima nuspręsti, ar nurodyti monitoringo reikalavimai dar tinkami, ar juos reikia keisti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

6. Veiklos vykdytojai, konsultuodamiesi su RAAD, turi reguliariai tikrinti automatines matavimo sistemas. Išmetamųjų teršalų ir deguonies koncentracijų matavimo prietaisai turi būti kalibruojami pagal Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo (Žin., 1996, Nr. [74-1768](#)) bei Lietuvoje galiojančių standartų reikalavimus.

7. Veiklos vykdytojai privalo užtikrinti, kad, matuojant išmetamų teršalų koncentracijas išmetamosiose dujose, ėminių paėmimas, analizė ir rezultatų patikimumas atitiktų Lietuvos Respublikoje galiojančių standartų ir kitų teisės aktų reikalavimus.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m.
balandžio 10 d. įsakymu Nr. D1-240

SPECIALIEJI REIKALAVIMAI DIDELIEMS KURĄ DEGINANTIEMS ĮRENGINIAMS**I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Specialieji reikalavimai dideliems kurą deginantiems įrenginiams (toliau – Reikalavimai) taikomi kurą deginantiems įrenginiams, kurių bendra nominali (vardinė) šiluminė galia yra lygi arba didesnė kaip 50 MW, nepriklausomai nuo naudojamo kuro rūšies, ir nustato išmetamų į aplinkos orą teršalų (sieros dioksido, azoto oksidų, anglies monoksido ir kietųjų dalelių) kiekio ribojimo, stebėsenos (monitoringo) ir kontrolės reikalavimus.

2. Reikalavimai netaikomi:

2.1. įrenginiams, kuriuose degimo produktai naudojami tiesioginiam šildymui, džiovinimui arba kitoms objektų arba medžiagų apdorojimo rūšims;

2.2. antrinio deginimo įrenginiams, skirtiems valyti išmetamąsias dujas jas deginant, kai jie nėra eksploatuojami kaip atskiri kurą deginantys įrenginiai;

2.3. katalizinio krekingo katalizatorių regeneravimo įrenginiams;

2.4. vandenilio sulfido perdirbimo į sierą įrenginiams;

2.5. chemijos pramonėje naudojamiems reaktoriams;

2.6. kokso krosnims;

2.7. kauperiams;

2.8. techniniams įrenginiams, kurie naudojami kaip transporto priemonių, laivų ar lėktuvų varikliai;

2.9. dujų turbinoms ir dujų varikliams, kurie naudojami atviroje jūroje esančiose platformose;

2.10. įrenginiams, kuriuose kurui naudojamos bet kokios skystos arba kietos atliekos, išskyrus Reikalavimų 4 punkte nurodytas atliekas;

2.11. dyzeliniams varikliams;

2.12. katilams, esantiems medienos masės gamybos įrenginiuose.

II. NUORODOS

3. Reikalavimuose pateiktos nuorodos į šiuos teisės aktus:

3.1. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 80 (Žin., 2002, Nr. [85-3684](#); 2005, Nr. [103-3829](#)) (toliau – TIPK taisyklės);

3.2. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymą (Žin., 2002, Nr. [56-2224](#); 2011, Nr. [160-7576](#)) (toliau – Energetikos įstatymas);

3.3. Išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. 486 (Žin., 2001, Nr. [88-3100](#); 2004, Nr. [37-1210](#)) (toliau – DKDĮ normos);

3.4. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-528 (Žin., 2013, Nr. [77-3901](#)) (toliau – TIPK taisyklės).

Papildyta punktu:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

III. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. Šiuose Reikalavimuose vartojamos pagrindinės sąvokos:

biomasė reiškia bet kurią iš šių apibrėžčių:

a) produktai, kuriuos sudaro iš žemės ūkio arba miškininkystės veiklos gauta augalinė

medžiaga, kuri gali būti naudojama kaip kuras energijai gauti;

b) šios atliekos:

žemės ūkio ir miškininkystės veiklos augalinės atliekos;

maisto perdirbimo pramonės augalinės atliekos, jeigu gaunama šiluma yra panaudojama;

pluoštinės augalinės atliekos, gaunamos gaminant medienos masę ir popierių iš medienos masės, jeigu jos yra kartu sudeginamos gamybos vietoje, o gauta šiluma panaudojama;

kamštinės medienos atliekos;

medienos atliekos, išskyrus tas medienos atliekas, kuriose dėl medžiagų apdirbimo medienos konservantais arba dengimo gali būti halogenintų organinių junginių arba sunkiųjų metalų, ir ypač medienos atliekas iš statybos ir griovimo atliekų;

dujų turbina – bet kuri rotacinė mašina, šilumos energiją paverčianti mechaniniu darbu, dažniausiai susidedanti iš kompresoriaus, šiluminio įtaiso, kuriame kuras oksiduojamas, kad būtų šildomas darbinis skystis ir turbina;

dujinis variklis – vidaus degimo variklis, veikiantis pagal Otto ciklą naudojant kibirkštinį uždegimą arba dviejų rūšių degalus naudojančio variklio atveju – uždegimą nuo suspaudimo degalams deginti;

dyzelinis variklis – vidaus degimo variklis, veikiantis pagal dyzelinį ciklą naudojant uždegimą nuo suspaudimo degalams deginti;

eksploatavimo valandos – valandomis išreikštas laikas, kai visas kurą deginantis įrenginys arba jo dalis veikia ir į aplinkos orą išmetami teršalai, išskyrus įrenginio paleidimo ir sustabdymo laikotarpius. Paleidimo ir sustabdymo laikotarpiai nustatomi vadovaujantis 2012 m. gegužės 7 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu Nr. 2012/249/ES dėl paleidimo ir sustabdymo laikotarpių nustatymo Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų tikslais (OL 2012 L 123, p. 44);

įvairų kurą deginantis įrenginys – kurą deginantis įrenginys, kuriame tuo pačiu metu arba pakaitomis gali būti deginamas dviejų arba daugiau rūšių kuras;

kaminas – konstrukcija, kuri turi vieną arba kelis dūmtakius ir per kurią išmetamosios dujos išleidžiamos į aplinkos orą;

kuras – kietoji, skystoji arba dujinė degi medžiaga;

kurą deginantis įrenginys (toliau – KDI) – techninis įrenginys, kuriame kuras oksiduojamas, norint panaudoti deginimo proceso metu gautą šilumą;

kurą deginančio įrenginio nominali šiluminė (vardinė) galia – nominali (vardinė) šiluminė galia, kaip apibrėžta Energetikos įstatyme (toliau – nominali šiluminė galia). Nominalią šiluminę galią patvirtinančiu dokumentu laikomas įrenginio (katilo) gamintojo išduotas dokumentas arba pagal Energetikos įstatymą Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos nustatyta tvarka kompetentingos institucijos išduotas dokumentas.

nusierinimo laipsnis – sieros kiekio, kuris nėra išmetamas į aplinkos orą iš kurą deginančio įrenginio per nurodytą laiką, santykis su sieros kiekiu kietajame kure, sunaudojamame kurą deginančiame įrenginyje per tą patį laikotarpį;

pagrindinis kuras – kuras, kuriam iš visų kuro rūšių, naudojamų įvairų kurą deginančiuose įrenginiuose, kuriuose savo reikmėms atskirai arba kartu su kitomis kuro rūšimis naudojami perdirbant žalią naftą susidarantys distiliavimo ir konversijos likučiai, nustatyta aukščiausia išmetamų teršalų ribinė vertė, nurodyta Reikalavimų 1 priede, arba jeigu kelių rūšių kurui nustatyta vienoda išmetamų teršalų ribinė vertė, kuras, kurio šiluminė galia yra didžiausia;

vietinis kietasis kuras – natūraliai gamtoje esantis kietasis kuras, kuris naudojamas specialiai tam kurui suprojektuotuose įrenginiuose ir kuris išgaunamas vietoje (Lietuvos Respublikos teritorijoje).

5. Kitos Reikalavimuose naudojamos sąvokos atitinka TIPK taisyklėse vartojamas sąvokas.

IV. IŠMETAMŲ TERŠALŲ RIBINIŲ VERČIŲ NUSTATYMAS

6. Jeigu iš dviejų arba daugiau atskirų KDI išmetamosios dujos šalinamos per bendrą kaminą,

tokių KDI junginys laikomas vienu KDI, o apskaičiuojant bendrą nominalią šiluminę galią jų pajėgumai sudedami.

7. Jeigu du arba daugiau KDI, kuriems eksploatuoti leidimas (toliau – Leidimas) išduotas arba kai paraiška Leidimui gauti pateikta 1987 m. liepos 1 d. arba vėliau, įrengiami taip, kad jų išmetamos dujos galėtų būti išleistos per bendrą kaminą, išskyrus atvejus, kai veiklos vykdytojas pagrindžia, kad to padaryti neįmanoma dėl techninių ar ekonominių veiksnių, tokių įrenginių junginys laikomas vienu KDI, o apskaičiuojant bendrą nominalią šiluminę galią jų pajėgumai sudedami.

8. Į 6 ir 7 punktuose nurodytų KDI junginių bendrą nominalią šiluminę galią neįskaičiuojama atskirų KDI, kurių nominali šiluminė galia yra mažesnė nei 15 MW, šiluminė galia.

9. Išmetamieji teršalai iš KDI turi būti šalinami kontroliuojamai per kaminą, kurio aukštis turi būti toks, kad pasklidę teršalai nekenktų žmonių sveikatai ir aplinkai.

10. Leidimuose įrenginiams, kuriuose yra KDI ir kuriems Leidimas išduotas ar kuriuos eksploatuojantys (ar planuojantys eksploatuoti) veiklos vykdytojai pateikė paraišką Leidimui gauti iki 2013 m. balandžio 15 d., jei tokie KDI pradėti eksploatuoti ne vėliau kaip 2014 m. sausio 7 d., KDI į aplinkos orą išmetamų teršalų ribinės vertės nustatomos pagal Reikalavimų 1 priedą.

11. Leidimuose įrenginiams, kurių KDI taikomas DKDI normų 24 punktas ir kurie eksploatuojami po 2016 m. sausio 1 d., KDI į aplinkos orą išmetamų teršalų ribinės vertės nustatomos pagal Reikalavimų 2 priedą.

12. Leidimuose įrenginiams, kuriems netaikomas Reikalavimų 10 ir 11 punktas, KDI į aplinkos orą išmetamų teršalų ribinės vertės nustatomos pagal Reikalavimų 2 priedą.

13. Reikalavimų 1 ir 2 prieduose nustatytos išmetamų teršalų ribinės vertės ir 5 priede nustatyti mažiausi nusierinimo laipsniai taikomi per kiekvieną bendrą kaminą išmetamiems teršalams, atsižvelgiant į bendrą viso KDI nominalią šiluminę galią. Jeigu 1 priede nustatyta, kad išmetamų teršalų ribinės vertės gali būti taikomos KDI daliai, kurios eksploatavimo valandų skaičius ribotas, tos ribinės vertės taikomos tos KDI dalies išmetamų teršalų atžvilgiu, tačiau atsižvelgiant į viso KDI bendrą nominalią šiluminę galią.

14. Jei veiklos vykdytojas negali laikytis Leidime pagal Reikalavimų 1 ar 2 priedus nustatytų sieros dioksido ribinių verčių dėl jo eksploatuojamame KDI įprastomis veiklos sąlygomis naudojamo mažai sieros turinčio kuro tiekimo nutraukimo, atsiradusio dėl didelio tokio kuro trūkumo, Aplinkos apsaugos agentūra (toliau – AAA), atsižvelgdama į veiklos vykdytojo motyvuotą prašymą, jei užtikrinamos aplinkos kokybės normos, leidžia ne ilgiau kaip šešis mėnesius vykdyti veiklą nesilaikant Reikalavimų 1 ir 2 prieduose ir Leidime nustatytų sieros dioksido ribinių verčių. AAA sprendimą dėl veiklos vykdytojo prašymo priima ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo tokio prašymo gavimo dienos. Apie priimtą sprendimą AAA nedelsiant raštu informuoja veiklos vykdytoją, regiono aplinkos apsaugos departamentą (toliau – RAAD) ir Aplinkos ministeriją, o Aplinkos ministerija – Europos Komisiją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

15. Jei veiklos vykdytojas negali laikytis Leidime pagal Reikalavimų 1 ir 2 priedus nustatytų išmetamų teršalų ribinių verčių, kai KDI, kuriame naudojamas tik dujinis kuras ir kuriame naudojant kitą kuro rūšį reikėtų įmontuoti išmetamųjų dujų valymo įrenginį, turi pradėti naudoti kitas kuro rūšis dėl staigiai nutraukto dujų tiekimo, AAA, atsižvelgdama į veiklos vykdytojo motyvuotą prašymą, jei užtikrinamos aplinkos kokybės normos, ne daugiau kaip 10 dienų, išskyrus atvejus, kai labai svarbu išlaikyti energijos tiekimą, leidžia vykdyti veiklą nesilaikant Reikalavimų 1 ar 2 prieduose ir Leidime nustatytų išmetamų teršalų ribinių verčių. Apie kiekvieną šiame punkte nurodytą atvejį veiklos vykdytojas nedelsiant raštu informuoja RAAD, AAA. AAA sprendimą dėl veiklos vykdytojo pateikto prašymo priima ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo tokio prašymo gavimo dienos ir apie priimtą sprendimą nedelsiant raštu informuoja veiklos vykdytoją, RAAD ir Aplinkos ministeriją, o Aplinkos ministerija – Europos Komisiją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

16. Jeigu KDĮ galia padidinama, padidinimo paveiktai išplėstai KDĮ daliai taikomos išmetamų teršalų ribinės vertės, nustatytos Reikalavimų 2 priede. Ribinės vertės nustatomos atsižvelgiant į bendrą viso KDĮ nominalią šiluminę galią. Jeigu KDĮ atliekami pakeitimai, galintys sąlygoti neigiamą poveikį aplinkai ir susiję su KDĮ dalimi, kurios nominali šiluminė galia yra 50 MW arba didesnė, keičiamai KDĮ daliai, kuri pakito atsižvelgiant į bendrą viso KDĮ nominalią šiluminę galią, taikomos 2 priede nustatytos išmetamų teršalų ribinės vertės.

V. NUSIERINIMO LAIPSNIS

17. Jei veiklos vykdytojas, eksploatuojantis KDĮ, kuriame naudojamas vietinis kietasis kuras, dėl šio kuro savybių negali laikytis Reikalavimų 1 ir 2 prieduose nustatytų sieros dioksido ribinių verčių, jis gali parengti techninį pagrindimą, įrodantį, kad KDĮ negali atitikti Reikalavimų 1 ir 2 prieduose nustatytų sieros dioksido ribinių verčių, o AAA gali leisti taikyti 5 priede nustatytus mažiausius nusierinimo laipsnius laikantis Reikalavimų 5 priede nustatytų reikalavimų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, *Žin.*, 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

VI. PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NACIONALINIS PLANAS

18. Laikotarpiu nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2020 m. birželio 30 d. KDĮ, kuriems Leidimas buvo išduotas iki 2002 m. lapkričio 27 d. arba kuriuos eksploatuojantys veiklos vykdytojai iki tos datos pateikė paraišką Leidimui gauti, jeigu KDĮ pradėtas eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d., gali būti parengtas ir įgyvendintas pereinamojo laikotarpio nacionalinis planas (toliau – Planas).

19. Planas rengiamas vadovaujantis 2012 m. vasario 10 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu, kuriuo nustatomos taisyklės, susijusios su Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų nurodytais pereinamojo laikotarpio nacionaliniais planais (2012/115/ES) (OL 2012 L 52, p. 24).

20. Planas taikomas vienam ar keliems teršalams – azoto oksidams, sieros dioksidui ir kietosioms dalelėms, išmetamiems iš kiekvieno KDĮ. Dujų turbinų atveju Planas taikomas tik išmetamiems azoto oksidams.

21. Į Planą negali būti įtraukiami:

21.1. KDĮ, kuriems taikomas Reikalavimų 29 punktas;

21.2. KDĮ, esantys naftos perdirbimo įmonėse ir savo reikmėms atskirai arba kartu su kitomis kuro rūšimis naudojantys mažo kaloringumo dujas, susidarantių dujų fiksaciją naftos perdirbimo likučius, arba perdirbant žalią naftą susidarantių distiliavimo ar konversijos likučius;

21.3. KDĮ, kuriems taikomas Reikalavimų 31 punktas;

21.4. KDĮ, kuriems buvo suteikta išimtis pagal DKDĮ normų 24 punktą;

21.5. KDĮ dalys (pvz., vienas arba daugiau atskirų KDĮ, turinčių bendrą kaminą su kitais įrenginiais arba atitinkančių Reikalavimų 7 punkte nustatytas sąlygas) neįtraukiamos į Planą;

21.6. KDĮ, kuriems kuriuo nors Plano taikymo metu bus taikomos Direktyvos 2010/75/ES IV skyriaus nuostatos dėl atliekų deginimo įrenginių arba bendro atliekų deginimo įrenginių.

22. Iš KDĮ, kuriems taikomas Planas, išmetamiems teršalams, nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2020 m. birželio 30 d. gali būti netaikomos Reikalavimų 1 priede nustatytos ribinės vertės arba Reikalavimų 5 priede nustatyti nusierinimo laipsniai, kai užtikrinamos aplinkos kokybės normos.

23. KDĮ, kuriems taikomas Planas, Plano galiojimo laikotarpiu turi laikytis išmetamų sieros dioksido, azoto oksidų (išskyrus 24 punkte nurodytus atvejus) ir kietųjų dalelių ribinių verčių, kurios laikantis TIPK taisyklių ir DKDĮ normų reikalavimų, nustatytos Leidime, taikomame 2015 m. gruodžio 31 d., išskyrus atvejus, kai dėl aplinkos oro kokybės normų laikymosi reikia griežtesnių į aplinkos orą išmetamų teršalų ribinių verčių.

24. Į Planą įtraukiami KDĮ, kurių bendra nominali šiluminė galia yra didesnė nei 500 MW ir deginantys kietą kurą, kuriems Leidimas išduotas po 1987 m. liepos 1 d., taikomos Reikalavimų

1 priede nustatytos išmetamų azoto oksidų ribinės vertės.

25. Plane nustatoma kiekvieno į Planą įrašyto į aplinkos orą išmetamo teršalo riba, nustatanti visų KDI, kuriems taikomas Planas, didžiausią bendrą metinį teršalo kiekį, atsižvelgiant į kiekvieno KDI bendrą nominalią šiluminę galią 2010 m. gruodžio 31 d., faktinį eksploatavimo valandų per metus skaičių ir sunaudoto kuro per 2001–2010 metus vidurkį.

26. Plane 2016 m. į aplinkos orą išmetamų teršalų ribos apskaičiuojamos atsižvelgiant į DKDI normų 1–4 ir 6 priede nustatytas atitinkamas išmetamų teršalų ribines vertes arba 1 priede nustatytus nusierinimo laipsnius. Dujų turbinų atveju atsižvelgiama į DKDI normų 4 priedo B dalyje dujų turbinoms nustatytas išmetamų azoto oksidų ribines vertes. 2019 m. ir 2020 m. ribos apskaičiuojamos atsižvelgiant į Reikalavimų 1 priede nustatytas atitinkamas išmetamų teršalų ribines vertes arba Reikalavimų 5 priede nustatytus atitinkamus nusierinimo laipsnius. 2017 m. ir 2018 m. ribos apskaičiuojamos numatant linijinį ribų mažėjimą nuo 2016 m. iki 2019 m.

27. Jei KDI, kuriam taikomas Planas, uždaromas arba Reikalavimai jam nebetaikomi, likusiems KDI, kuriems Planas tebetaikomas, nustatytas bendras metinis išmetamų teršalų kiekis nedidindamas.

28. Plane nurodoma: stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimai, kiekviename KDI numatytos įgyvendinti priemonės, kuriomis bus užtikrinta atitiktis Reikalavimuose nustatytoms išmetamų teršalų ribinėms vertėms, kurios bus pradėtos taikyti nuo 2020 m. liepos 1 d.

VII. RIBOTOS EKPLOATAVIMO TRUKMĖS IŠIMTIES TAIKYMO REIKALAVIMAI

29. Nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. AAA sprendimu KDI gali būti netaikomos Reikalavimų 10 ir 11 punktuose nurodytos išmetamų teršalų ribinės vertės ir Reikalavimų 17 punkte nurodyti nusierinimo laipsniai ir tokie KDI neįtraukiami į Reikalavimų 18 punkte nurodytą Planą, jeigu KDI eksploatuojantys veiklos vykdytojai įvykdo šias sąlygas:

29.1. ne vėliau kaip iki 2014 m. sausio 1 d. raštu informuoja RAAD ir AAA, kad nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. įsipareigoja KDI eksploatuoti ne daugiau kaip 17500 eksploatavimo valandų;

29.2. iki kiekvienų metų sausio 25 d. pradedant 2016 m. sausio 1 d. raštu pateikia RAAD ir AAA praeitų kalendorinių metų KDI eksploatavimo valandų skaičių;

29.3. per likusį KDI eksploatavimo laiką laikosi Leidime, išduotame pagal TIPK taisykles, DKDI normų reikalavimus ir taikomame 2015 m. gruodžio 31 d., nustatytų išmetamų sieros dioksido, azoto oksidų ir kietųjų dalelių ribinių verčių. Kietą kurą deginantiesiems KDI, kurių bendra nominali šiluminė galia yra didesnė nei 500 MW ir kuriems Leidimas išduotas po 1987 m. liepos 1 d., taikomos Reikalavimų 1 priede nustatytos išmetamų azoto oksidų ribinės vertės;

29.4. KDI netaiko DKDI normų 24 punkto reikalavimų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

30. Jei KDI bendra nominali šiluminė galia yra didesnė nei 1500 MW, KDI pradėtas eksploatuoti iki 1986 m. gruodžio 31 d. ir jame deginamas vietinis kietasis kuras, kurio žemutinė kuro degimo šiluma yra mažesnė nei 5800 kJ/kg, drėgmės kiekis pagal svorį didesnis nei 45%, bendras drėgmės ir pelenų kiekis pagal svorį didesnis nei 60%, o kalcio oksido kiekis pelenuose didesnis nei 10%, taikant Reikalavimų 29.1 punktą taikomas 32000 eksploatavimo valandų skaičius.

VIII. IŠIMTIES CENTRALIZUOTO ŠILUMOS TIEKIMO ĮRENGINIAMS TAIKYMO REIKALAVIMAI

31. Iki 2022 m. gruodžio 31 d. AAA sprendimu KDI gali būti netaikomos Reikalavimų 1 ir 2 prieduose nustatytos išmetamų teršalų ribinės vertės ir 5 priede nustatyti nusierinimo laipsniai, jeigu laikomasi šių sąlygų:

31.1. KDI bendra nominali šiluminė galia neviršija 200 MW;

31.2. Leidimas KDĮ buvo išduotas iki 2002 m. lapkričio 27 d. arba KDĮ eksploatuojantis veiklos vykdytojas iki šios datos pateikė paraišką Leidimui gauti ir KDĮ pradėtas eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d.;

31.3. bent 50% KDĮ pagaminto naudingos šilumos kiekio (taikant slenkantį penkerių metų vidurkį) tiekama garų arba karšto vandens pavidalu į viešą centralizuoto šilumos tiekimo tinklą;

31.4. iki 2022 m. gruodžio 31 d. laikomasi Leidime, išduotame KDĮ pagal TIPK taisykles ir DKDĮ normų reikalavimus ir taikomame 2015 m. gruodžio 31 d., nustatytų išmetamų sieros dioksido, azoto oksidų ir kietųjų dalelių ribinių verčių.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

IX. TARŠOS MAŽINIMO ĮRANGOS VEIKLOS SUTRIKIMAS ARBA GEDIMAS

32. Veiklos vykdytojas, eksploatuojantis KDĮ, kartu su paraiška Leidimui gauti pateikia informaciją apie tvarką, kuri taikoma sugedus ar sutrikus taršos mažinimo įrangos veiklai ir pagal šią informaciją Leidime nustatomos sąlygos dėl tvarkos, taikytinos sugedus ar sutrikus taršos mažinimo įrangos veiklai.

33. Jeigu taršos mažinimo įrangos gedimo atveju per 24 valandas nepavyksta atstatyti įprastinės veiklos, ūkio subjektas turi sumažinti operacijų skaičių ar nutraukti darbą, arba eksploatuoti KDĮ naudodamas mažai taršias kuro rūšis.

34. Sutrikus taršos mažinimo įrangos veiklai arba šiai įrangai sugedus, apie priimtus sprendimus veiklos vykdytojas praneša RAAD per 48 valandas.

35. Bendra KDĮ eksploatacijos be taršos mažinimo trukmė per 12 mėnesių negali viršyti 120 valandų.

36. RAAD gali leisti nesilaikyti 33 ir 35 punktuose nustatytų terminų vienu iš šių atvejų:

36.1. kai yra privaloma palaikyti energijos tiekimą;

36.2. kai sugedęs KDĮ ribotam laikui būtų pakeistas kitu įrenginiu, kuris sukeltų bendrą išmetamų teršalų kiekio padidėjimą.

X. Į APLINKOS ORĄ IŠMETAMŲ TERŠALŲ STEBĖSENA

37. Veiklos vykdytojas orą teršiančių medžiagų stebėseną vykdo pagal Reikalavimų 3 priedą.

38. Teršalų išmetimo stebėsenai naudotinas mėginių ėmimo arba matavimo taškų išdėstymas, automatinės stebėsenos įrangos montavimas ir veikimas kontroliuojami bei kasmetiniai jos techniniai patikrinimai atliekami, kaip nustatyta Reikalavimų 3 priede.

39. Veiklos vykdytojas vykdo stebėseną ir pateikia rezultatus RAAD, vadovaujantis Ūkio subjektų monitoringo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. D1-546 (Žin., 2009, Nr. [113-4831](#)), kad RAAD galėtų patikrinti, ar laikomasi Leidime nurodytų eksploatacijos sąlygų ir išmetamų teršalų ribinių verčių.

XI. ATITIKTIS IŠMETAMŲ TERŠALŲ RIBINĖMS VERTĖMS

40. Pripažįstama, kad į aplinkos orą išmetamų teršalų ribinės vertės neviršytos, jei įvykdytos Reikalavimų 4 priede nustatytos sąlygos.

XII. ĮVAIRŲ KURĄ DEGINANTYS ĮRENGINIAI

41. KDĮ, kuriame vienu metu gali būti deginamas dviejų arba daugiau rūšių kuras, AAA nustato išmetamųjų teršalų ribines vertes laikydamasi šio eiliškumo:

41.1. ima kiekvienai atskirai kuro rūšiai ir išmetamam teršalui taikomą ribinę vertę, atitinkančią bendrą viso KDĮ nominalią šiluminę galią, kaip nustatyta 1 ir 2 prieduose;

41.2. apskaičiuoja naudojamoms kuro rūšims proporcingas išmetamų teršalų ribines vertes,

kurios gaunamos dauginant 41.1 punkte nurodytą atskirą išmetamo teršalo ribinę vertę iš kiekvieno kuro rūšies šiluminės galios ir dalijant šią sandaugą iš visų kuro rūšių šiluminių galių sumos;

41.3. sudeda naudojamoms kuro rūšims proporcingas išmetamų teršalų ribines vertes.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

42. Įvairų kurą deginantiems įrenginiams, kuriems taikomas Reikalavimų 10, 11 punktas ir kuriuose savo reikmėms atskirai arba kartu su kitomis kuro rūšimis naudojami perdirbant žalią naftą susidarantys distiliavimo ar konversijos likučiai, vietoj pagal 41 punktą nustatytų išmetamų teršalų ribinių verčių gali būti taikomos šios vertės:

42.1. jeigu KDĮ eksploatavimo metu deginamo pagrindinio kuro dalis sudaro 50 % ar daugiau bendros visų kuro rūšių šiluminės galios sumos, pagrindiniam kurui taikoma Reikalavimų 1 priede nustatyta išmetamo teršalo ribinė vertė;

42.2. jeigu KDĮ eksploatavimo metu deginamo pagrindinio kuro dalis sudaro mažiau kaip 50 % bendros visų kuro rūšių šiluminės galios sumos, išmetamo teršalo ribinė vertė nustatoma laikantis šios procedūros:

42.2.1. kiekvienai naudojamam kuro rūšiai imama Reikalavimų 1 priede nustatyta išmetamo teršalo ribinė vertė, atitinkanti bendrą KDĮ nominalią šiluminę galią;

42.2.2. apskaičiuojama pagrindinio kuro išmetamo teršalo ribinė vertė dauginant tam kurui pagal 42.2.1 punktą nustatytą išmetamo teršalo ribinę vertę iš dviejų ir atimant iš gauto skaičiaus Reikalavimų 1 priede nustatytą mažiausią išmetamo teršalo ribinę vertę turinčio kuro išmetamo teršalo ribinę vertę, atitinkančią bendrą KDĮ nominalią šiluminę galią;

42.2.3. apskaičiuojamos naudojamoms kuro rūšims proporcingos išmetamų teršalų ribinės vertės dauginant pagal 42.2.1 ir 42.2.2 punktus nustatytą išmetamo teršalo ribinę vertę iš atitinkamos kuro rūšies šiluminės galios ir dalijant šią sandaugą iš visų kuro rūšių šiluminių galių sumos;

42.2.4. sudedamos pagal 42.2.3 punktą nustatytos naudojamoms kuro rūšims proporcingos išmetamų teršalų ribinės vertės.

43. Įvairų kurą deginantiems įrenginiams, kuriems taikomas Reikalavimų 10, 11 punktas ir kuriuose savo reikmėms atskirai arba kartu su kitomis kuro rūšimis naudojami perdirbant žalią naftą susidarantys distiliavimo ar konversijos likučiai, vietoj pagal Reikalavimų 41 ir 42 punktus nustatytų išmetamų teršalų ribinių verčių gali būti taikomos Reikalavimų 6 priede nustatytos išmetamo sieros dioksido vidutinės ribinės vertės.

XIII. EUROPOS KOMISIJAI PRIVALOMA TEIKTI INFORMACIJA

44. Europos Komisijai turi būti teikiama:

44.1. duomenys apie sieros dioksido, azoto oksidų ir kietųjų dalelių kiekį (tonomis per metus), išmetamą iš visų KDĮ, kuriems taikomi Reikalavimai, bei tų KDĮ energetines sąnaudas pagal kurą;

44.2. atsižvelgiant į Reikalavimų 7–9 punktuose nustatytas jungimo taisykles pateikiami tokie duomenys apie kiekvieną KDĮ:

44.2.1. KDĮ bendra nominali šiluminė galia (MW);

44.2.2. KDĮ rūšis (katilas, dujų turbina, dujinis variklis, dyzelinis variklis, kita (nurodant rūšį);

44.2.3. KDĮ eksploatavimo pradžios data;

44.2.4. bendras metinis (tonomis per metus) išmetamo sieros dioksido, azoto oksidų ir kietųjų dalelių kiekis (visas suspenduotų kietųjų dalelių kiekis);

44.2.5. KDĮ eksploatavimo valandų skaičius;

44.2.6. energijos našumo, susijusio su žemutine kuro degimo šiluma (TJ per metus), bendras metinis kiekis, paskirstytas pagal tokias kuro kategorijas: akmenis anglis, lignitas, biomasė, durpės, kitas kietasis kuras (nurodant rūšį), skystasis kuras, gamtinės dujos, kitos dujos (nurodant rūšį).

45. Europos Komisijai paprašius, jai pateikiami suskirstyti pagal kurą deginančius įrenginius kiekvienų metų duomenys, įtraukti į aprašą, sudarytą pagal 44 punkte nurodytą informaciją.

46. nuo 2016 m. sausio 1 d. Europos Komisijai kas trejus metus per 12 mėnesių nuo atitinkamo trejų metų laikotarpio pabaigos teikiama Reikalavimų 44 punkte nurodyta aprašų santrauka. Pirmoji ataskaita teikiama už 2016 m. – 2018 m. laikotarpį. Šioje santraukoje atskirai pateikiami duomenys apie KDI naftos perdirbimo gamyklėse.

47. Nuo 2016 m. sausio 1 d. kasmet Europos Komisijai turi būti teikiami duomenys:

47.1. sieros kiekio, esančio vietiniame kietajame kure, naudojamame KDI, kuriems taikomas Reikalavimų 19 punktas, ir pasiekto nusierinimo laipsnio mėnesiniai vidurkiai. Pirmaisiais Reikalavimų 19 punkto taikymo metais taip pat turėtų būti pateikiamas neįmanomo suderinamumo su Reikalavimų 1 ir 2 prieduose nurodytomis išmetamų teršalų ribinėmis vertėmis techninis pagrindimas; ir

47.2. KDI, kurie nėra eksploatuojami ilgiau nei 1 500 eksploatavimo valandų per metus (slenkantis penkerių metų vidurkis), eksploatavimo valandų skaičius per metus.

48. Europos Komisijai teikiama informacija apie KDI, kuriems taikomas Reikalavimų 29 punktas:

48.1. sąrašas, kuriame nurodoma kiekvieno KDI bendra nominali šiluminė galia, naudojamo kuro rūšis (rūšys), taikomos išmetamų sieros dioksido, azoto oksidų ir kietųjų dalelių ribinės vertės;

48.2. eksploatavimo valandų skaičius laikotarpiu nuo 2016 m. sausio 1 d.

49. Europos Komisijai teikiama informacija apie KDI, kuriems taikomas Reikalavimų 31 punktas:

49.1. sąrašas, kuriame nurodoma kiekvieno KDI bendra nominali šiluminė galia, naudojamo kuro rūšis (rūšys), taikomos išmetamų sieros dioksido, azoto oksidų ir kietųjų dalelių ribinės vertės.

49.2. ataskaita apie kiekvieno KDI pagamintą naudingą šilumos kiekio dalį (išreikštą taikant slenkantį ankstesnių penkerių metų vidurkį), kuri garų ar vandens pavidalu buvo tiekama į viešuosius centralizuoto šilumos tiekimo tinklus.

XIV. BAIGIAMOSIOS NUSTATOS

50. Asmenys, pažeidę Reikalavimų nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-240](#), 2013-04-10, Žin., 2013, Nr. 38-1871 (2013-04-13), i. k. 113301MISAK00D1-240

Specialiųjų reikalavimų dideliems kurą
deginantiems įrenginiams
1 priedas

**REIKALAVIMŲ 10 PUNKTE NURODYTIEMS KURĄ DEGINANTIEMS ĮRENGINIAMS
TAIKOMOS IŠMETAMŲ TERŠALŲ RIBINĖS VERTĖS IR JŲ TAIKymo SĄLYGOS**

1. Visos išmetamų teršalų ribinės vertės apskaičiuojamos esant 273,15 K temperatūrai ir 101,3 kPa slėgiui, atmetus vandens garų kiekį išmetamose dujose, esant standartiniam O₂ kiekiui: 6 % – kietojo kuro rūšims, 3 % – skystąjį ir dujinį kurą deginantiems įrenginiams, išskyrus dujų turbinas ir dujinius variklius, ir 15 % – dujų turbinoms ir dujiniams varikliams.

2. Iš kietąjį arba skystąjį kurą deginančių įrenginių, išskyrus dujų turbinas ir dujinius variklius, išmetamo sieros dioksido (toliau – SO₂) ribinės vertės (mg/Nm³)

Bendra nominali šiluminė galia (MW)	Akmens anglis ir lignitas bei kitas kietas kuras	Biomasė	Durpės	Skystasis kuras
50–100	400	200	300	350
100–300	250	200	300	250
> 300	200	200	200	200

Kietąjį kurą deginantiems įrenginiams, kuriems leidimas buvo išduotas anksčiau nei 2002 m. lapkričio 27 d. arba dėl kurių iki tos datos jų ūkio subjektai pateikė paraišką dėl leidimo išdavimo, su sąlyga, kad tie įrenginiai pradėti eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d., ir kurie eksploatuojami ne ilgiau kaip 1 500 eksploatavimo valandų per metus (slenkantis penkerių metų vidurkis), išmetamo SO₂ ribinė vertė yra 800 mg/Nm³.

Skystąjį kurą deginantiems įrenginiams, kuriems leidimas buvo išduotas anksčiau nei 2002 m. lapkričio 27 d. arba dėl kurių iki tos datos jų ūkio subjektai pateikė paraišką dėl leidimo išdavimo, su sąlyga, kad tie įrenginiai pradėti eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d., ir kurie yra eksploatuojami ne daugiau kaip 1 500 eksploatavimo valandų per metus (slenkantis penkerių metų vidurkis), taikoma išmetamo SO₂ ribinė vertė yra 850 mg/Nm³, kai jį išmeta įrenginys, kurio bendra nominali šiluminė galia neviršija 300 MW, ir 400 mg/Nm³ ribinė vertė, kai jį išmeta įrenginys, kurio bendra nominali šiluminė galia viršija 300 MW.

KDĮ daliai, iš kurios išmetamos dujos išleidžiamos per bendrame kamine esantį vieną ar daugiau dūmtakių ir kuri neeksploatuojama ilgiau kaip 1 500 eksploatavimo valandų per metus (slenkantis penkerių metų vidurkis), gali būti taikomos pirmesnėse šio punkto dviejose pastraipose nustatytos išmetamų teršalų ribinės vertės, siejant su viso įrenginio bendra nominalia šilumine galia. Tokiais atvejais teršalų išmetimas per kiekvieną iš tokių dūmtakių kontroliuojamas atskirai.

3. Iš dujinį kurą deginančių įrenginių, išskyrus dujų turbinas ir dujinius variklius, išmetamo SO₂ ribinės vertės (mg/Nm³)

Bendrai	35
Suskystintos dujos	5
Kokso krosnių mažo kaloringumo dujos	400
Aukštakrosnių mažo kaloringumo dujos	200

Mažo kaloringumo dujas, susidarančias iš dujofikavimo ar naftos perdirbimo likučių, deginantiems įrenginiams, kuriems buvo išduotas leidimas anksčiau nei 2002 m. lapkričio 27 d. arba kurių ūkio subjektai iki tos datos pateikė išsamų prašymą dėl leidimo išdavimo su sąlyga, kad

įrenginys pradėtas eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d., taikoma išmetamo SO_2 ribinė vertė yra 800 mg/Nm^3 .

4. Iš kietąjį arba skystąjį kurą deginančių įrenginių, išskyrus dujų turbinas ir dujinius variklius, išmetamų azoto oksidų (toliau – NO_x) ribinės vertės (mg/Nm^3).

Bendra nominali šiluminė galia (MW)	Akmens anglis ir lignitas bei kitas kietas kuras	Biomasė ir durpės	Skystasis kuras
50–100	300 450, kai deginami lignito milteliai	300	450
100–300	200	250	200 ⁽¹⁾
> 300	200	200	150 ⁽¹⁾

Pastaba.

⁽¹⁾ KDI, kuriuose savo reikmėms deginami perdirbant žalią naftą susidarantys distiliavimo ir konversijos likučiai, kai bendra nominali šiluminė galia neviršija 500 MW, ir kuriems išduotas leidimas anksčiau nei 2002 m. lapkričio 27 d. arba kurių ūkio subjektas iki tos datos pateikė išsamų prašymą dėl leidimo išdavimo, su sąlyga, kad tie įrenginiai pradėti eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d., taikoma ribinė vertė yra 450 mg/Nm^3 .

Kurą deginantiesiems įrenginiams, esantiems chemijos pramonės įrenginiuose, kuriuose kaip nekomercinis kuras savo reikmėms naudojami skysti gamybos likučiai, kai bendra nominali šiluminė galia neviršija 500 MW, ir kuriems išduotas leidimas anksčiau nei 2002 m. lapkričio 27 d. arba kurių ūkio subjektai iki tos datos pateikė paraišką dėl leidimo išdavimo su sąlyga, kad tie įrenginiai pradėti eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d., taikoma išmetamo NO_x ribinė vertė yra 450 mg/Nm^3 .

Kietąjį arba skystąjį kurą deginantiesiems įrenginiams, kurių bendra nominali šiluminė galia neviršija 500 MW ir kuriems leidimas išduotas anksčiau nei 2002 m. lapkričio 27 d. arba kurių ūkio subjektai iki tos datos pateikė paraišką dėl leidimo išdavimo su sąlyga, kad tie įrenginiai pradėti eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d., ir kurie eksploatuojami ne daugiau kaip 1 500 eksploatavimo valandų per metus (slenkantis penkerių metų vidurkis), išmetamo NO_x ribinė vertė yra 450 mg/Nm^3 .

Kietąjį kurą deginantiesiems įrenginiams, kurių bendra nominali šiluminė galia yra didesnė kaip 500 MW ir kuriems leidimas buvo išduotas anksčiau nei 1987 m. liepos 1 d. bei kurie eksploatuojami ne daugiau kaip 1 500 eksploatavimo valandų per metus (slenkantis penkerių metų vidurkis), išmetamo NO_x ribinė vertė yra 450 mg/Nm^3 .

Skystąjį kurą deginantiesiems įrenginiams, kurių bendra nominali šiluminė galia yra didesnė kaip 500 MW, kuriems leidimas buvo išduotas anksčiau nei 2002 m. lapkričio 27 d. arba kurių ūkio subjektai iki tos datos pateikė paraišką dėl leidimo išdavimo su sąlyga, kad tie įrenginiai pradėti eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d., ir kurie eksploatuojami ne daugiau kaip 1 500 eksploatavimo valandų per metus (slenkantis penkerių metų vidurkis), taikoma išmetamo NO_x ribinė vertė yra 400 mg/Nm^3 .

KDI daliai, iš kurios išmetamos dujos išleidžiamos per bendrame kamine esantį vieną ar daugiau dūmtakių ir kuri nėra eksploatuojama daugiau kaip 1 500 eksploatavimo valandų per metus (slenkantis penkerių metų vidurkis), gali būti taikomos pirmesnėse šio punkto trijose pastraipose nustatytos išmetamų teršalų ribinės vertės, siejant su viso įrenginio bendra nominalia šilumine galia. Tokiais atvejais teršalų išmetimas per kiekvieną iš tokių dūmtakių kontroliuojamas atskirai.

5. Dujų turbinoms (įskaitant kombinuoto ciklo dujų turbinas (KCDT)), kuriose kaip skystasis kuras naudojami lengvieji ir vidutiniai distiliatai, taikoma išmetamo NO_x ribinė vertė yra 90 mg/Nm^3 , o anglies monoksido (toliau – CO) – 100 mg/Nm^3 .

Dujų turbinoms, skirtoms naudoti nepaprastosios padėties atveju, kurios yra eksploatuojamos mažiau kaip 500 eksploatavimo valandų per metus, netaikomos šiame punkte nustatytos ribinės vertės. Tokius įrenginius eksploatuojantys ūkio subjektai turi registruoti tų KDI eksploatavimo valandas.

6. Iš dujinį kurą deginančių įrenginių išmetamų NO_x ir CO ribinės vertės (mg/Nm^3).

	NO_x	CO
Gamtines dujas deginantys įrenginiai, išskyrus dujų turbinas ir dujinius variklius	100	100
Aukštakrosnių dujas, kokso krosnių dujas ar mažai kaloringas dujas iš naftos perdirbimo likučių dujų rafinavimo deginantys įrenginiai, išskyrus dujų turbinas ir dujinius variklius	200 ⁽⁴⁾	—
Kitas dujas deginantys įrenginiai, išskyrus dujų turbinas ir dujinius variklius	200 ⁽⁴⁾	—
Dujų turbinos (įskaitant KCDT), kuriose kaip kuras naudojamos gamtinės dujos ⁽¹⁾	50 ⁽²⁾ ⁽³⁾	100
Dujų turbinos (įskaitant KCDT), kuriose kaip kuras naudojamos kitos dujos	120	—
Dujiniai varikliai	100	100

Pastabos:

⁽¹⁾ Gamtinės dujos – tai natūraliai slūgsantis metanas, kuriame yra ne daugiau kaip 20 % (tūrio) inertinių dujų ir kitų sudedamųjų dalių.

⁽²⁾ 75 mg/Nm^3 toliau išvardytais atvejais, kai dujų turbinos naudingumo koeficientas yra nustatomas pagal ISO bazinės įkrovos sąlygas:

i) dujų turbinos, naudojamos kombinuotose šilumos ir energijos sistemose, kai bendras elektros naudingumo koeficientas yra didesnis nei 75 %;

ii) dujų turbinos, naudojamos kombinuoto ciklo įrenginiuose, kai vidutinis bendras metinis elektros naudingumo koeficientas yra didesnis nei 55 %;

iii) dujų turbinos mechaninėms pavaroms.

⁽³⁾ Vieno ciklo dujų turbinų, nepatenkančių į nei vieną iš 2 pastaboje minimų kategorijų, tačiau su didesniu nei 35 % naudingumo koeficientu (nustatomu pagal ISO bazinės įkrovos sąlygas), išmetamų NO_x teršalų ribinė vertė yra $50x^{0.75}/35$ (kai x – dujų turbinos naudingumo koeficientas pagal ISO bazinės įkrovos sąlygas, išreikštas procentine dalimi).

⁽⁴⁾ 300 mg/Nm^3 – tokiems KDI, kurių bendra nominali šiluminė galia neviršija 500 MW ir kuriems buvo išduotas leidimas anksčiau nei 2002 m. lapkričio 27 d. arba kurių ūkio subjektai iki tos datos pateikė paraišką dėl leidimo išdavimo su sąlyga, kad tie įrenginiai pradėti eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d.

Šiame punkte esančioje lentelėje nustatytos dujų turbinų (įskaitant KCDT) išmetamų NO_x ir CO ribinės vertės taikomos tik, kai įkrova didesnė nei 70 %.

Dujų turbinoms (įskaitant KCDT), kurioms leidimas buvo išduotas anksčiau nei 2002 m. lapkričio 27 d. arba kurių ūkio subjektai iki tos datos pateikė paraišką dėl leidimo išdavimo su sąlyga, kad įrenginys pradėtas eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d., ir kurios eksploatuojamos ne daugiau kaip 1 500 eksploatavimo valandų per metus (slenkantis penkerių metų vidurkis), taikoma išmetamų NO_x 150 mg/Nm^3 ribinė vertė, jei deginamos gamtinės dujos, ir 200 mg/Nm^3 ribinė vertė, jei deginamos kitos dujos ar skystasis kuras.

KDI daliai, iš kurios išmetamos dujos išleidžiamos per bendrame kamine esantį vieną ar daugiau dūmtakių, kuri nėra eksploatuojama daugiau kaip 1 500 eksploatavimo valandų per metus

(slenkantis penkerių metų vidurkis), gali būti taikomos ankstesnėje šio punkto pastraipoje nustatytos išmetamų teršalų ribinės vertės, siejant su viso KDI bendra nominalia šilumine galia. Tokiais atvejais teršalų išmetimas per kiekvieną iš tokių dūmtakių stebimas atskirai.

Dujų turbinų ir dujinių variklių, naudojamų nepaprastosios padėties atveju, kurie eksploatuojami mažiau nei 500 eksploatavimo valandų per metus, šiame punkte nustatytos išmetamų teršalų ribinės vertės neapima. Tokius įrenginius eksploatuojantys ūkio subjektai turi registruoti tų KDI eksploatavimo valandas.

7. Iš kietąjį arba skystąjį kurą deginančių įrenginių, išskyrus dujų turbinas ir dujinius variklius išmetamų kietųjų dalelių ribinės vertės (mg/Nm^3).

Bendra nominali šiluminė galia (MW)	Akmens anglis ir lignitas bei kitas kietas kuras	Biomasė ir durpės	Skystasis kuras ⁽¹⁾
50–100	30	30	30
100–300	25	20	25
> 300	20	20	20

Pastaba.

(1) KDI, kuriuose savo reikmėms deginami perdirbant žalią naftą susidarantys distiliavimo ir konversijos likučiai ir kuriems išduotas leidimas anksčiau nei 2002 m. lapkričio 27 d. arba kurių ūkio subjektai iki tos datos buvo pateikę paraišką dėl leidimo išdavimo su sąlyga, kad tie įrenginiai pradėti eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d., taikoma ribinė vertė yra $50 \text{ mg}/\text{Nm}^3$.

8. Iš dujinį kurą deginančių įrenginių, išskyrus dujų turbinas ir dujinius variklius, išmetamų kietųjų dalelių ribinės vertės (mg/Nm^3).

Bendrai	5
Aukštakrosnių dujos	10
Iš plieno pramonės gautos dujos, kurios gali būti naudojamos kitur	30

Priedo pakeitimai:

Nr. [712](#), 2003-12-24, Žin., 2004, Nr. 37-1210 (2004-03-09), i. k. 103301MISAK00000712

**REIKALAVIMŲ 11 IR 12 PUNKTUOSE NURODYTIEMS KURĄ DEGINANTIEMS
ĮRENGINIAMS TAIKOMOS IŠMETAMŲ TERŠALŲ RIBINĖS VERTĖS IR JŲ
TAIKYMO SĄLYGOS**

1. Visos išmetamų teršalų ribinės vertės apskaičiuojamos esant 273,15 K temperatūrai ir 101,3 kPa slėgiui, atmetus vandens garų kiekį išmetamose dujose, esant standartiniam O₂ kiekiui: 6 % – kietojo kuro rūšims, 3 % – skystąjį ir dujinį KDI, išskyrus dujų turbinas ir dujinius variklius, ir 15 % – dujų turbinoms ir dujiniams varikliams.

Kombinuoto ciklo dujų turbinų su papildomu deginimu standartinį O₂ kiekį gali nustatyti kompetentinga institucija, atsižvelgdama į konkrečias atitinkamo įrenginio savybes.

2. Iš kietąjį arba skystąjį kurą deginančių įrenginių, išskyrus dujų turbinas ir dujinius variklius, išmetamo sieros dioksido (toliau – SO₂) ribinės vertės (mg/Nm³).

Bendra nominali šiluminė galia (MW)	Akmens anglys ir lignitas bei kitas kietas kuras	Biomasė	Durpės	Skystasis kuras
50–100	400	200	300	350
100–300	200	200	300 250, kai taikomas degimas verdančiame sluoksnyje	200
> 300	150 200, kai taikomas cirkuliuojančio verdančio sluoksnio degimas arba degimas verdančiame sluoksnyje esant slėgiui	150	150 200, kai taikomas degimas verdančiame sluoksnyje	150

3. Iš dujinį kurą deginančių įrenginių, išskyrus dujų turbinas ir dujinius variklius, išmetamo SO₂ ribinės vertės (mg/Nm³).

Bendrai	35
Suskystintos dujos	5
Kokso krosnių mažo kaloringumo dujos	400
Aukštakrosnių mažo kaloringumo dujos	200

4. Iš kietąjį arba skystąjį kurą deginančių įrenginių, išskyrus dujų turbinas ir dujinius variklius, išmetamų azoto oksidų (toliau – NO_x) ribinės vertės (mg/Nm³).

Bendra nominali šiluminė galia (MW)	Akmens anglys ir lignitas bei kitas kietas kuras	Biomasė ir durpės	Skystasis kuras
50–100	300 400, kai deginami lignito milteliai	250	300
100–300	200	200	150

> 300	150 200, kai deginami lignito milteliai	150	100
-------	--	-----	-----

5. Dujų turbinoms (įskaitant KCDT), naudojančioms lengvuosius ir vidutinius distiliatus kaip skystąjį kurą, taikoma išmetamo NO_x ribinė vertė yra 50 mg/Nm^3 , o anglies monoksido (toliau – CO) – 100 mg/Nm^3 .

Dujų turbinoms, skirtoms naudoti nepaprastosios padėties atveju, kurios yra eksploatuojamos mažiau kaip 500 eksploatavimo valandų per metus, nėra taikomos šiame punkte nustatytos ribinės vertės. Tokius įrenginius eksploatuojantys ūkio subjektai turi registruoti tų KDĮ eksploatavimo valandas.

6. Iš dujinį kurą deginančių įrenginių išmetamų NO_x ir CO ribinės vertės (mg/Nm^3).

	NO_x	CO
Kurą deginantys įrenginiai, išskyrus dujų turbinas ir dujinius variklius	100	100
Dujų turbinos (įskaitant KCDT)	50 ⁽¹⁾	100
Dujiniai varikliai	75	100

Pastaba.

⁽¹⁾ Vieno ciklo dujų turbinų su didesniu nei 35 % naudingumo koeficientu (nustatomu pagal ISO bazinės įkrovos sąlygas) išmetamų teršalų ribinė vertė.

Dujų turbinoms (įskaitant KCDT) šiame punkte nustatytos išmetamų NO_x ir CO ribinės vertės taikomos tik, jei įkrova didesnė nei 70 %.

Dujų turbinų ir dujinių variklių, naudojamų nepaprastosios padėties atveju, kurie eksploatuojami mažiau nei 500 eksploatavimo valandų per metus, šiame punkte nustatytos išmetamų teršalų ribinės vertės neapima. Tokius įrenginius eksploatuojantys ūkio subjektai registruoja panaudotas eksploatavimo valandas.

7. Iš kietąjį arba skystąjį kurą deginančių įrenginių, išskyrus dujų turbinas ir dujinius variklius, išmetamų kietųjų dalelių ribinės vertės (mg/Nm^3).

Bendra nominali šiluminė galia (MW)	
50–300	20
> 300	10 20 – biomasei ir durpėms

8. Iš dujinį kurą deginančių įrenginių, išskyrus dujų turbinas ir dujinius variklius, išmetamų kietųjų dalelių ribinės vertės (mg/Nm^3).

Bendrai	5
Aukštakrosnių dujos	10
Iš plieno pramonės gautos dujos, kurios gali būti naudojamos kitur	30

Priedo pakeitimai:

Nr. [712](#), 2003-12-24, Žin., 2004, Nr. 37-1210 (2004-03-09), i. k. 103301MISAK00000712

IŠMETAMŲ TERŠALŲ STEBĖSENA

1. Teršalų išmetimas iš KDI į aplinkos orą kontroliuojamas kamine. Matavimo ar bandinių paėmimo vieta, suderinus su RAAD / AAA, gali būti įrengta ir atskirų katilų dūmtraukiuose. Tuo atveju, kai matavimo vieta įrengta atskirų katilų dūmtraukiuose, iš taršos šaltinio išmetamo teršalo faktinė vertė (koncentracija) apskaičiuojama: iš kiekvieno katilo išmetamų teršalų faktinį koncentracijos dydį mg/Nm^3 (esant standartiniam deguonies kiekiui) padauginus iš to katilo nominalaus šiluminio našumo ir gautą rezultatą padalinus iš visų katilų bendro nominalaus šiluminio našumo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

2. Iš kiekvieno KDI, kurio bendra nominali šiluminė galia yra 100 MW arba didesnė, išmetamose dujose esančių sieros dioksido (toliau – SO_2), azoto oksidų (toliau – NO_x) ir kietųjų dalelių, o dujinį kurą deginančių įrenginių ir anglies monoksido (toliau – CO), koncentracija matuojama nuolat.

3. RAAD / AAA gali nuspręsti nereikalauti 2 punkte nurodytų nuolatinių matavimų tokiais atvejais:

- a) kai visas KDI eksploatacijos laikas yra mažesnis nei 10 000 darbo valandų;
- b) kai SO_2 ir kietosios dalelės išmetamos iš gamtinės dujas deginančių įrenginių;
- c) kai SO_2 išmetamas iš naftos produktus, kuriuose esantis sieros kiekis yra žinomas, deginančių įrenginių tais atvejais, kai nėra išmetamų dujų nusierinimo įrangos;
- d) kai SO_2 išmetamas iš biomasę deginančių įrenginių, jeigu ūkio subjektas gali įrodyti, kad išmetamo SO_2 kiekis jokių būdu negali būti didesnis už nustatytą ribinę vertę.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

4. Jeigu nereikalaujama nuolatinių matavimų, SO_2 , NO_x , kietųjų dalelių, o dujas deginantiems įrenginiams ir CO, matavimų reikalaujama ne rečiau kaip kas šešis mėnesius.

5. Akmens anglį arba lignitą deginančių įrenginių išmetamo gyvsidabrio bendras kiekis matuojamas ne rečiau kaip kartą per metus.

6. Kaip alternatyva 4 punkte nurodytiems SO_2 ir NO_x matavimams, išmetamų SO_2 ir NO_x kiekiui nustatyti gali būti taikoma Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. D1-546 (Žin., 2009, Nr. [113-4831](#)), nustatyta tvarka.

7. RAAD ir AAA turi būti pranešama apie naudojamos kuro rūšies arba svarbius įrenginio eksploataavimo būdo pakeitimus. AAA nusprendžia, ar 2–5 punktuose nustatyti kontrolės reikalavimai yra vis dar pakankami, ar juos reikia pakeisti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

8. Atliekant nuolatinius matavimus pagal 2 punktą, taip pat turi būti nuolat matuojami deguonies kiekis, temperatūra, slėgis ir vandens garų kiekis išmetamose dujose. Nebūtina nuolat matuoti vandens garų kiekio išmetamose dujose, jeigu mėginiams imamos išmetamos dujos yra išdžiovinamos prieš atliekant išmetamų teršalų analizę.

9. Atsižvelgiant į išmetamų teršalų ribinės vertės lygį, vertės, sudarančios 95 % pasikliautinojo paklaidos intervalo kiekviename atskirame matavime, neturi viršyti šių toliau nurodytų išmetamų teršalų ribinių verčių procentinių dalių:

Anglies monoksidas	10 %
Sieros dioksidas	20 %
Azoto oksidai	20 %
Kietosios dalelės	30 %

10. Patvirtintos valandinės ir dienos vidutinės vertės nustatomos iš išmatuotų valandinių vidutinių verčių atėmus 9 punkte apibrėžtą pasikliautinojo paklaidos intervalo vertę.

Bet kurią dieną, kurią daugiau nei trys valandinės vidutinės vertės yra negaliojančios dėl automatinės matavimo sistemos veiklos arba jos priežiūros sutrikimo, gautos vertės yra laikomos negaliojančiomis. Jeigu per metus daugiau nei dešimties dienų parodymai yra negaliojantys dėl tokios padėties, veiklos vykdytojas privalo apie tai raštu pranešti RAAD, o RAAD reikalauti, kad ūkio subjektas imtųsi tinkamų priemonių, kad būtų pagerintas automatinės matavimo sistemos patikimumas.

11. Tuo atveju, kai turi būti laikomasi Reikalavimų 17 punkte nurodytų nusierinimo laipsnių, taip pat nuolat turi būti stebimas ir sieros kiekis kure, kuris naudojamas KDI. Veiklos vykdytojas turi informuoti RAAD apie esminius naudojamo kuro rūšies pasikeitimus.

IŠMETAMŲ TERŠALŲ RIBINIŲ VERČIŲ LAIKYMOSI ĮVERTINIMAS

1. Nuolatinių matavimų atveju laikoma, kad 1 ir 2 prieduose nustatytų išmetamų teršalų ribinė vertė neviršyta, jeigu įvertinus matavimo rezultatus matyti, kad per visą nustatytą kalendorinius metais eksploatavimo valandų skaičių buvo įvykdytos šios sąlygos:

a) patvirtintos vidutinės mėnesio vertės neviršija 1 ir 2 prieduose nustatytų atitinkamų išmetamų teršalų ribinių verčių;

b) patvirtintos dienos vidutinės vertės neviršija 110 % 1 ir 2 prieduose nustatytų atitinkamų išmetamų teršalų ribinių verčių;

c) kurą deginančių įrenginių, sudarytų tik iš anglis naudojančių katilų, kurių bendra nominali šiluminė galia yra mažesnė kaip 50 MW, atveju patvirtintos dienos vidutinės vertės neviršija 150 % 1 ir 2 prieduose nustatytų atitinkamų išmetamų teršalų ribinių verčių;

d) 95 % visų patvirtintų valandinių vidutinių verčių per metus neviršija 200 % 1 ir 2 prieduose nustatytų atitinkamų išmetamų teršalų ribinių verčių.

Patvirtintos vidutinės vertės nustatomos pagal 3 priedo 10 punktą.

Apskaičiuojant vidutines išmetamų teršalų vertes, neatsižvelgiama į Reikalavimų 14, 15, 29–30 punktuose nurodytais laikotarpiais, taip pat ir įrenginio paleidimo ir sustabdymo laikotarpiais išmatuotas vertes.

2. Tais atvejais, kai nereikalaujama vykdyti nuolatinių matavimų arba kitos atitinkamos tvarkos, laikoma, kad Reikalavimų 1 ir 2 prieduose nustatytos išmetamų teršalų ribinės vertės neviršytos, jeigu matavimai atliekami, vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. D1-68 patvirtintomis Stacionarių taršos šaltinių išmetamų į aplinkos orą teršalų laboratorinės kontrolės metodinėmis rekomendacijomis (Žin., 2004, Nr. [39-1281](#)), o gauti rezultatai neviršija nustatytų išmetamų teršalų ribinių verčių.

Specialiųjų reikalavimų dideliems kurą
deginantiems įrenginiams
5 priedas

MAŽIAUSIAS NUSIERINIMO LAIPSNIS

1. Mažiausias nusierinimo laipsnis, taikomas Reikalavimų 10 ir 11 punkte nurodytiems KDI.

	Mažiausias nusierinimo laipsnis	
Bendra nominali šiluminė galia (MW)	Įrenginiai, kuriems leidimas suteiktas anksčiau nei 2002 m. lapkričio 27 d. arba kurių ūkio subjektai iki tos datos pateikė paraišką dėl leidimo išdavimo su sąlyga, kad tie įrenginiai pradėti eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d.	Kiti įrenginiai
50–100	80 %	92 %
100–300	90 %	92 %
> 300	96 % ⁽¹⁾	96 %

Pastaba. ⁽¹⁾ Skalūnų alyvą deginantiems įrenginiams taikomas mažiausias nusierinimo laipsnis yra 95 %.

2. Mažiausias nusierinimo laipsnis, taikomas Reikalavimų 12 punkte nurodytiems KDI.

Bendra nominali šiluminė galia (MW)	Mažiausias nusierinimo laipsnis
50–100	93 %
100–300	93 %
> 300	97 %

3. 1 ir 2 punktuose nustatyti mažiausi nusierinimo laipsniai taikomi kaip mėnesio vidutinė ribinė vertė.

Specialiųjų reikalavimų dideliems kurą
deginantiems įrenginiams
6 priedas

NAFTOS PERDIRBIMO GAMYKLOJE ESANTIEMS ĮVAIRIŲ RŪŠIŲ KURĄ DEGINANTIEMS ĮRENGINIAMS TAIKOMOS VIDUTINĖS IŠMETAMŲ TERŠALŲ RIBINĖS VERTĖS

Naftos perdirbimo gamykloje esantiems įvairių rūšių KDĮ (išskyrus dujų turbinas ir dujinius variklius), kuriuose savo reikmėms atskirai arba kartu su kitomis kuro rūšimis deginami perdirbant žalią naftą susidarantys distiliavimo ir konversijos likučiai, taikomos vidutinės išmetamo sieros dioksido ribinės vertės (mg/Nm^3):

a) KDĮ, kuriems buvo išduotas leidimas anksčiau nei 2002 m. lapkričio 27 d. arba kurių ūkio subjektai iki tos datos pateikė prašymą dėl leidimo išdavimo su sąlyga, kad tie įrenginiai pradėti eksploatuoti ne vėliau kaip 2003 m. lapkričio 27 d.: $1\,000\text{ mg}/\text{Nm}^3$;

b) kitiems KDĮ: $600\text{ mg}/\text{Nm}^3$.

Šios išmetamų teršalų ribinės vertės apskaičiuojamos taikant 273,15 K temperatūrą, 101,3 kPa slėgį ir po korekcijos vandens garų kiekiui išmetamose dujose, kai standartizuotas O_2 kiekis yra 6 % kietajam kurui ir 3 % – skystajam bei dujiniam kurui.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [712](#), 2003-12-24, Žin., 2004, Nr. 37-1210 (2004-03-09), i. k. 103301MISAK00000712

Dėl aplinkos ministro 2001 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 486 "Dėl išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normų ir išmetamų teršalų iš kurą deginančių įrenginių normų LAND 43-2001 nustatymo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-157](#), 2008-03-26, Žin., 2008, Nr. 36-1318 (2008-03-29), i. k. 108301MISAK00D1-157

Dėl aplinkos ministro 2001 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 486 "Dėl išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normų ir išmetamų teršalų iš kurą deginančių įrenginių normų LAND 43-2001 nustatymo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-523](#), 2010-06-16, Žin., 2010, Nr. 79-4123 (2010-07-03), i. k. 110301MISAK00D1-523

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 486 "Dėl išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normų ir išmetamų teršalų iš kurą deginančių įrenginių normų LAND 43-2001 nustatymo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-712](#), 2011-09-15, Žin., 2011, Nr. 115-5424 (2011-09-22), i. k. 111301MISAK00D1-712

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 486 "Dėl išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normų ir išmetamų teršalų iš kurą deginančių įrenginių normų LAND 43-2001 nustatymo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-240](#), 2013-04-10, Žin., 2013, Nr. 38-1871 (2013-04-13), i. k. 113301MISAK00D1-240

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 486 "Dėl išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normų ir išmetamų teršalų iš kurą deginančių įrenginių normų LAND 43-2001 nustatymo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-859](#), 2013-11-26, Žin., 2013, Nr. 122-6198 (2013-11-29), i. k. 113301MISAK00D1-859

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. 486 "Dėl Išmetamų teršalų iš didelių kurą deginančių įrenginių normų ir specialiųjų reikalavimų dideliems kurą deginantiems įrenginiams patvirtinimo" pakeitimo